

שמות בני ישראל הנאים מלרימם
 אה יעקב אים וניתו בוא, הנה
 ים לדקיק טונא (ה) דבכל מקום
 אמרינן ואיו מוסף על ענין ראשון
 וזה אין לו טייכות למה שלפניו
 (ג) הנאים והלא כזר בוא, ומה
 פתירן צמירס פכיון סעד סלא מה יוסף לא הוטל
 עליהם עשא של מלרים וכו' לכך אי כאלו נאים עשה
 לפי שעתה סורגסו צביאחס, קסס סרתי אי סלא כתיב
 אחיכ בוא, ועוד סלא כחז רש"י לעיל (ר"ס פס"י ויחי)
 למה פרסס זו סחומס פכיון סמס יעקב נסחמו עיניהם
 ולבן של ישראל מלרת הסיעצור, הרי דנעיתת יעקב
 חלס סחחלת הסיעצור, עוד קסס דליחא צמירס למה
 נעמו סחחיו של לוי לפי סחחא מה אחרון לאחיו וכל
 זמן סהיה אחד מהסנטיס קיים לא סיעצורו העלרים
 צישראל, הרי לך ג' זמנים חלוקים מיתת יעקב ומיתת
 יוסף ומיתת האחרון ספסנטיס ולריך ציחור, (ג) אים
 וניתו בוא כילו מיתר דמה עלמדנו בזה סלא כזר כאמר
 צפרסס ויגס, (ד) למה ככתב כאן סחחון סלא כזר
 ככתב, וע"ס רש"י מחמס סנחסלו לכוכבים על זה סקסו
 ספסרסס דליכ סחחון כל סעי כפס סיה רחוי לכחוב,
 (ה) ויהי כל כפס יולאי ירך יעקב סנעיס כפס, כפס
 צחיר למה, (ו) ויוסף סיה צעלרים עקודס רחוי לעור
 ואחיכ ויהי כל כפס וגוי סחרי יוסף צמין ססנטיס
 וצכלל ססנטיס כפס.

ומקודם אחרים לייסנ סחירס סעדרסס צחחלת
 ססיעצור ויהס עפייז ססיוני לטון ספסנטיסס
 דהס גלות מלרים כעסך מדרגס אחר מדרגס, סחרי
 עסנולר ילחק סחחיל סגירות, ואחיכ כסירד יעקב למלרים
 ססיל ססבי סנעסס למלרים, ואצאר זה כי לפי סחחול
 על סדעס כמקרס נעל ככף קרסו ליעקב, ועי צאלס"ך
 ר"ס פ' דילן וסכס בלעס יעקב סרגיס בזה סחרי כאמר
 לו אל סירא מדרס מלריעס סיע ססיה עחירא, ובלעס לא
 סיה ליעקב לבז עס כל בני ציתו רק לבז עס בניו
 ולהסחעסע עס יוסף, רק סיה סיה אעס זיל (ססס דף
 פ"ט) רחוי סיה לירד צסלסלחוס של צרל וכו' ססיה אז
 עס סירידס למלרים ורסס יעקב זלס צרוסיק סלס לא
 יסיה צרלון יסיה צלונכ כריל צרור, וצודאי סנעי יסורון
 גס סס סרגיסו בזה נעס סרלו סססכסיעה סיה עס כל
 צי, וכעלל לא סרגיסו אז צציחא מלרים לרוע צפרסיוחס,
 כי סיה לעוב לסס לחיות ככצדי ארץ, רק סרגיסו צציחא
 סכללות כל צי וסגן, כעלל מלירס ילחק סחחיל סגירות
 ועירידס יעקב למלרים סחחל ססבי, רק ססיה צעלס,
 ונקדים עוד דכל מין גלות וסיעצור לא סוי צחומריס
 לבז רק צרוחית גיכ, ואדרבא כל סחחלות סיה צרוחית
 וכסלסלל לגסעיה, וססס צעס סרוסס וגלולס ספססעס

סקדוסס סולטס וססיפך צסיפך כי לא כחעללס לור
 חלל מחורבנס של ירוסלים, ואעללס סחרינס, וכססקדוסס
 סולטס סדעס עחרינס, כי ס' יחן כחעס עפיו וכו'. ורסיה
 לדבר סכיעי דירוסלים סונצור צציכס רצתי, וסנה ידוע
 רצנלות מלרים כאמר ולא יכלו לסחחעסס עחמס גודל
 ספססעסס ססריא, וכן אמרו צציחור מסחריצ ציחעיק
 כמסרו רזי סחורה לחילוכיס ולעסיד כאמר ועללס סארץ
 דעס וגוי, וססיקס על זה צסאר סגליות וסכס לפי זה
 סייך ללרות ססיעצור סחחמס עסיות סחחמס וסכס כל
 זמן סיעקב קיים סורס סליין סקדוס לא סיה יכול
 ססריא לסחחעסס, ועצועין דסוכמחא פסחין וכסעס
 יעקב כסחמו, וסיינו כסחמו עיניהם ולבן מלרות ססיעצור,
 ריל דבר זה סחחיל מלרות ססיעצור סכסחמו לבן ועיניהם,
 ולא סוי פירסו מחמס לרס ססיעצור וסגן זה, ואיכ
 סחחלת ססיעצור סיה צרוחית, וסכס אמרו רזיל צזכות
 ד' דברים נגאלו אצותינו מלרים ואחס עסס סגדרו
 עללון מן סעריות, וסכס אמרו רזיל איזה גצור סכונס
 אס ילרו וצפרס צמלרים סקוס גורס ססיה ערות
 סארץ כנודע סיה לריך סחחוקות גדול, וסיינו עשא של
 מלרים וסגן, וסכס אמרו רזיל סצזכות יוסף סגידר עלמו
 מן סעריות נגדרו כל סלכסיס (סונא צחן עוב פס"י ז')
 וסכס דעס לכצון קל סכל זמן. סיוסף סיה קיים סחחא
 סורס מרת סיקור וסיה ספססעסס ערס זו צעולס סיה
 צקל לסחיר עסליכ אחיכ סיה לריך לסחחוקות, וסיינו
 עד סלא מה יוסף לא הוטל עליהם עשא של מלרים
 עליהם דייקא כי סוא סכונס סעסא, עסליכ אחיכ הוטל
 עליהם עשא מלרים ערות סארץ ועלס ססיעצור סחחל
 אחר מיתת ססנטיס כריל, ואיכ אין כאן סחירס, וכקדים
 עוד דעצור צמירס דעסות ססנטיס עיס גלולס מלרים
 סס סועל דמיוני, רלונן עיס רלס רליתי וכו' עי צמירס
 סס פרסס דילן, ועי צחן עוב דגלולס סעסידס גס כן
 מרוצו צסו ודפסיה, אכל אחי אלך צדרך סעדרס דסס
 סועל דמיוני על גלולס מלרים ויוסף עצור צמירס על
 גלולס סעסידס דכסס סנגללו מלרים כן יוסף, ס'
 סכית ידו וגוי, ונקדים עוד דעצעים כפס סוא סיען
 לסנעיס אועוס וסוא סועל דמיוני על גלות סחל סזס
 צין כל סנעיס אועוס, ועפ"ז יסחירו ספסוקיס סכיל,
 דסכס עד סלא מה יוסף לא סרגיסו צציחא מלרים רק
 סכיעי לבז ציורס ואיכ איז לסורלס ססעוס, אכל
 כססרגיסו צחגלות ססיר סולרכו לסורלס ססעוס, וסיינו
 ואיו מוסיק על ענין ראשון פכיון סמס יוסף וסלא
 סעוס ריל עכסיו כחגלו סורלס סעוסס סחולרכו לסס,
 ועסרס סעסס סנאים מלריעס כדצרי סעדרס סעסס
 סרגיסו צציחא מלרים, ולכך סולרכו לסועל דמיוני של
 סעסס, ואמר אס יעקב ריל אף סכזר בוא עס יעקב
 ואז גס כן סרגיסו סחרי כאמר אל סירא כעיס לזס אמר
 אים וניתו בוא ריל אז לא סרגיסו רק צציחא ציז חלל
 עכסיו

ישמח

שמות

משה

קב

עבדיו חרגים כל איש בעלמו ככל ונפשו שמוחהם
 פהא פועל דמיוני על גאולה מלרים ואחזי אחר ויהי
 כל נפש וגוי דהוא פועל דמיוני על גלות האחרון ככל,
 וכמו אחיה אשר אחיה שפירושו אחיה נשיצוד זה
 אשר אחיה נשיצוד מלכיות, ולכך אחר שצעים נפש
 לחירות דכל אי יס לו הוראה מיוחדת דהיינו לאומה
 אחת והסגן, והסגל לריך לרמו גאולה העתידה והיינו
 ויוסף סיה מלרים כדברי המדרש שבעס שגאל אותנו
 ממלרים כך יוסף סיה מלרים ידו לגאול אותנו בניה,
 ועפייז יל הטעם שיוסף נקרא יוסף הלדיק דהלל בלחמ
 סיו כולם לדיקים, והנה ידעתי גם ידעתי כי יס דברים
 בנו פהא מדה לדיק סיה פלמין לדיק יסוד עולם, אבל
 כל כפלים לחושים, עפייז האמור דכל השנעים נקראו
 עייז גאולה מלרים ויוסף עייז גאולה העתידה עייז יוסף
 סיה מלרים ידו וגוי. והנה מנחם נפש מקובל קדמון על
 הפסוק (ישעיה כד י"ו) מכנף הארץ זמירות שמענו
 לבי ללדיק עפייז המדרש (פירא סיה מיה) דכל אותיות
 הכפולות כי מ' ס' ל' הם על הגאולה כי מ' ס' ל' ס'
 על הגאולה שצברו והלדיק על הגאולה העתידה, למח
 אלמיה עייז. ועפייז איש שנקרא יוסף הלדיק פהא
 רומז על הגאולה העתידה פהא בלדיק ככל (ועי' עייז
 בזה נפ' ויגש על הפסוק ויזבח זבחים עייז).

עוד יס לפרש ואלה שמות וגוי איש וזיתו צא, דלכאורה
 הוא חמיה מה צעי האי דיטנא להאי פרדנא
 שפוסק להודיע שמות לקיים מה שנאמר המוליד במקפר
 וגוי ואף שכבר נאמר כמנחם נפש חלל הודעה זו
 איש וזיתו צא למח הלא כבר ידענו, ועוד איך יתכן
 להפסיק באמצע הקיפא בענין אחר דמחליל ואלה שמות
 ומקיים דבר ובענין אחר, פתח בכד ומקיים בחציה,
 והיה ראוי לומר וזאת אחרי השפון, והכלל שהקדים מלמדינו
 לפרש (איוז כיג יג) והוא בלחמ וזי יטיצו עפייז מייז
 נפרקי דריא (ס' ל'ט) כשצא לגבול מלרים סיו שצעים
 חקר אחד מה עשה הקציה ככנס עמיה במין ועלו
 למקפר שצעים, וכשילאו סיו ששים ריבוא חקר אי ככנס
 עמיה במין ועלו לשטים ריבוא לקיים מה שנאמר
 חכמי ארד עמך מלרימה ואנכי אעלך גם עלה עכיד
 ואיך ראה חזקן והוא בלי שכיכול הוא יתברך נחשב
 צמקוס אי איכ מיי יטיצו, וזעיה (ישעיה כ"ז י"ג) והם
 חלוקתו לאחד אחד בני ישראל, ר"ל שצורתי
 חלוקתו בני ישראל כי הלא לאחד מכם נחשב האחד
 יתעלה, ועי' נרדיק שמופיע גם כן הפסוק עיר קרם
 המקרא ור"ל והם בני חלוקתו לאחד אחד עפייז, ועס
 זה יובן ויתחבר הפסוק (מלאכי ג' ו') איך סיה לא שכיח
 דבזה יובן והם בני יעקב דייקא לא בליחם, כי מהחלק
 כלמד על הכלל וככיכול מרוב אסנה וחזקתן הכל סיה
 כ"י כחלק, והחלק כחכל והנן עד היכן הדברים מנייני,
 והיינו לא זו מחננן עד שקראן אבי, כי סגן הוא חלק

ועתה, ועפייז כצא אל המוכון כי מרוב אסנה וזיתו
 ספייז ככיכול ככנס עמיה במין פרטי השמות וככנס
 ראשון, וזיז ואלה שמות בני ישראל הצאים מלרימה הם
 יעקב וגוי דהאי חם יעקב הוא שפת יתר, אמנם לדרכינו
 יובן דהא להורות שפורט כאן סיי ענינים שמות בני
 ישראל הצאים מלרימה, וגם הצאים מלרימה חם יעקב
 סאנים בגדר בני ישראל וצא עס יעקב וזכותו, והחליל
 לפרוט איש זה הקציה, דכתיב סיה איש מלחמה וזיתו
 סיינו כמו דכתיב בכל ביתי נאמן הוא צא והסגן, ואח"כ
 פורט שמות השצעים ראובן שמעון וגוי ולכך כל נפש
 וגוי שצעים כי הוא יח' סגלים סמנין באמור, ועפייז
 יתחבר לך דברי הוזהר נריש הפרשה נכמה משריין
 פילחין הדסיד ואלה שמות בני ישראל וכו' ושם רש
 פתח סיו סיה עפייז והנן.

עוד יל ואלה שמות בני ישראל הצאים מלרימה וגוי
 ויהי כל נפש וגוי שצעים נפש, עפייז דהיא נמדרש
 שדעה האומות דישראל צטלין צרוב לגנייהו, והנה ידוע
 דכל קצוע כמחלה על מחלה דמי ואינו צטל צרוב, מה
 סאכ לאחר דנייד, כמו דקיייל ככנשיניהו דנייד (בצחים
 עייז עייז) והנה חם ישראל יוספין צמקוס חן חסס
 ציטול צרוב דכל קצוע כמחלה על מחלה, אבל לאחר
 סגלו סיו כיידי, (ועי' נספר צרית שלום) וסא דצעיח
 לא צטלי סיינו מדרבנן, אבל בלחמ גם זה אינו חסס
 דהלל פירשו המפרשים הקטירה דכתיב (הושע ד') והים
 מקפר בני ישראל וכתיב אשר לא יער ולא יספר וחירלו
 דמלינו דאחד שקול כנגד כמה וכמה, כמו משה שקול
 כנגד כל ישראל וכן (ביחושע ז') ויכו מהם כשלים ושמה
 איש ואמרו רזיל (ביצ דף קכ"א) א יחיר בן מנשה סהיה
 שקול כנגד רובן של סנהדרין, וכן צדור המדרש דבר
 לזה לאלף דור, סכל אי מהן סיה שקול כאלף איש ומשם
 כנגד כולן ואיך לפייז חן בריה יכולה לידע מסקל
 החסינות של איש ישראל, כי זה נסקל רק דרעחו של אל
 דעוה ציה וצייז, עייז דברי המפרשים, ואיך חם אי שקול
 כנגד כמה וכמה מישראל עאכויכ כנגד סעוצדי כריז
 דהפחות שבישראל אפשר שקול כנגד כולן, ואפשר לזו
 רוצח סם כריל, ורליח לדבר זה עפייז מייז לעיל נסס
 פרקי דריא שספייז ככיכול ככנס עמיה במין להשלים
 מקפר שצעים, ומזה יובן כמה ספון אי מישראל חם כ"י
 מחסיב עלמו נחקרו לאי מהן, והנה ידוע דמלרים סיה
 פרות הארץ מקוס טומאס הגדולה סיינו בני ישראל
 הצאים מלרימה דפירשו מקציעתן וצא לשם מקוס טומאס
 ואיך לא חשו דיטחקעו נטומאס סיו ויצטלו צרוב, לזה
 אחר ויהיו וגוי שצעים נפש והלא צמקוס אי חם מולא
 רק ששים וחשע חלל סכ"י סגלים סמנין, ומזה יובן
 כמה חסיב אחד מישראל כריל ואיך חן כאן רוב נגדס,
 ואחר עוד ויוסף סיה מלרים הוא לצדו ולא נסחש
 ציניסם ולא נצטל נסס ואדרבה סכריח כולם עייז מעשה
 לרקמו

לדקתו והנן, ועפ"י כתיבת המדרש חמוס (במיר פ"א) ויעת יוסף וכל אחיו וכל הדור שהוא חף עפ"י שאלו שמו חל"ה" של אלו לא מה אלא וצ"י ישראל פרו וישראל, והוא חמוס מאד מה אשמועינן בזה, והנ"ל דמפרש הקמיכות ויעת יוסף וגו' וצ"י ישראל. פרו וישראל פ"י רש"י שהיה יולדות ששה זכרם א"י. והנה זו הקמיכות דמשמע שביז שהיו הלדיקים הללו קיימין לא היו מתרבינן כי, והוא חמוס כלפי לייא, ועוד הלא כבר אמרו לא מה יעקב עד שראה שלמים ריבוא מישראל ומפרשין עפ"י המדרש וא"י דוגחון חמון מה יעקב דר"ל דהנה ידוע דיש סיר אחריות לחורם וחמון ח"י הספר באותיותיו והנן, אך דפירושו דמה שהיו יולדות ששה זכרם אחד כלמה וזה שהוא יתעלה נכנס עמסה להשלים המנין והיה אז השראה שכינה שם ולכך היה יולדות ששה זכרם אחד כמו שהיה צניח עוצר אדום הגיח' סנהצרך בשעה שהיה הארון אלו ששם משכן השכינה הי' במלרים, והנה הוי אחיכא כיון דאמר וכל הדור שהוא ר"ל אותן השנעים נפס שבאו למלרים, והנה צהדור שהוא ככלל השיית והיא רכ"ז שהיו הלדיקים קיימין היה שורה בחוכם אצל אחר שמוי נסחלק שכינחו ח"ו, לזה אמר אעפ"י וצ"י ישראל פרו וישראל וגו' דמורה על השראה שכינה גם אחר שמוי הלדיקים הללו, וא"י הקמיכות, וידוע דמיתה צלדיקים אינו מיתה ממש דהרי הנפש חי וקיים והגוף גם כן חי רק שהוא צמחה עד עת שיחזור לחיות יכמו סכאמר (דכ"ח י"ג) ואחא חנוח והעמוד לבורלך והיה עדי חרש צהדורו וגו'. וכמו דמלינו צ"י אחא צ"י יאשיהו (במקכה שבת דף קכ"ב ע"ב) ובשאר לדיקים, דרבי הוי אחי לבית' כל צ"י שמוי, ור"י דליפורי כחוצאר צירושלמי, רק דהוא הסחלקות מעולם הסחתון לעולם העליון עד עת קץ, וזה דצ"י המדרש אע"פ שאלו שמוי חל"ה" של אלו לא מה, ר"ל עיד המליכה לא נסחלק מניכיהם, והיינו ממש דצ"י הקמיכות והנן.

ראובן שמעון לוי ויהודה וגו'. ר"ל ליתן טעם להאזיין

בציורה ונפחלי ואשר, לפי שהיו יוסף מקור החיות כמיש באגרת שמואל בשם הריש הלוי הטעם שכתב חולדות מלא צואיו צפוק ואלה חולדות פרץ, כי הואי היא קוד קו האמלעי מדהו של יעקב וזה שמו עץ החיים, ולכן מורה העדר הואי על העדר החיים, ומילואה על מילוי החיים, ע"כ חיצת חולדות מלא להורות כי ממוי ילא המצטל ומצטל. המות עכ"ל עיי"ש, ועוד אחא צקין שכתן לו אחא אחת משמו דהיינו הואי והנן, ע"כ כראה דלכך ככתב הואי באשר משום דבתי קרח עודנה צחיים, ובנפחלי לפי שרץ למלרים אחר שטר קצין של מערת המכפלה מארץ ישראל כדי להכניס את יעקב למערת המכפלה, ע"כ כותשך עליו וזיהריי דיעקב דלא מה, גם הואי היא קו האמלעי מדה יעקב, ונקרא עץ החיים, ובצניחין דלא מה רק צעיו של נחש כדאיתא

במקכה שבת (דף כ"ה ע"ב) ואם כן מלך עלמו אינו נן מות כלל, וביהודה ללמד דאף שעלמותיו היו מגולגלין בארון מים אף צמיתתו נקרא חי כשאר לדיקים וכשאר השנעים שסלדן קיימין וע"י מה שפרש"י (מכות דף י"א ע"ב) צהא דאמר רש"י צ"י ר' יוחנן עיי"ש, וע"י מיש צפרש"י ויגש צפוק אדוכי שאל את עבדיו וגו' בארובה, **יעיין** מיש מהרים א"ש כאן קמיכות הפרשה דלמעלה אמר יוסף אל אחיו פקוד יפקוד אחכם רמז להם ששם בעלמם יעלו אל הארץ וגו' (וכמיש רש"י צ"י צטלה שאף עלמות השנעים העלה עמסה) ולזה להעלות עלמותיו עמסה, אך שלא יקשה הלא כל המה צחיל ונקצר בארץ עליו כאשר וצחילו וצחילו א"י חר"י לכך כאשר ואלה שמוי צ"י ישראל אע"פ שמונחן צחיים חזר ומונחן צמיתתן להודיע חיצתן שמונחן לכוכבים, וכדאיתא צמיר מה כוכבים עומדים ציוס וצלילה אלא שאינם כראים ציוס אף לדיקים כן, שאפילו צמיתתן הם חיים, אלא שאינם כראין, וא"כ אינם ממעלין כלל ולכך עלה צדעתו להקצר בארץ עכ"ל, ואם כן לריך הואי להעיד ציהודה ככ"ל, ועפ"י דצ"י של מהרים א"ש ח"ל כתי"ש צ"י דאמר ואלה שמוי וא"י מוסיק על ענין ראשון, וגם קושיות המפרשים למה לא נמנו צמיתתן כל השנעים נפס, ולדבריו א"ש דלא לריך למות רק אלו הראוים להקצר בארץ ודוק.

יקם מלך חדש וגו' אשר לא ידע את יוסף, להנין ענין זה ר"ל עיד שכתב חכ"י יקר צפוק ויאמר אל עמו הנה עם צ"י ישראל רב ועלום ממוי, דהכונה כי עלום הוא ממוי כניכול שהקציה גוזר והלדיק מצטל, איך הגזר של ד' מאות שנה הוא משענת קנה רל"ז עכ"ל, ולפ"י יש להנין אומרו רב והכ"ל עפ"י דאיתא צמיר צה עיר קטנה זה צהכניס ואנשים צה מעט זה הליצור וצא עליה מלך גדול זה הקציה שמונחה שכינחו צח"י כנקיות וכו', ול"ל לאיזה כונה ייחס להליצור צחואר מעט, וע"י צפיד (דרך כרמים) שמונח עפ"י דכח"ב לא מרובם חשק ה' צכס כי אחס המעט מכל העמים ואמרו רז"ל (חולין דף פ"ט ע"א) אמר הקציה חשקני צכס שאפילו בשעה שא"י כותן לכס גדולה אחס מועטים עלמים, וז"ש ואנשים צה מעט זה הליצור דהיינו שהם מועטים עלמם אז וצא עליה מלך גדול זה הקציה שמונחה שכינחו צחוכס דאי אינם מועטים א"ע כ"י אינו שורה צחוכס כדכתיב צה עינים ורחצ לצב אוחו לא אוכל עכ"ל, ועפ"י המהרש"א צח"א (צ"ב דף ע"ב) צעודל דרצ"ה צ"י ודלינן בלא, ועפ"י הגמרא דמ"ק (דף ע"ז) מה שדרשו ואלה שמוי הגבורים אשר לדוד וגו' יושב צצתהחכוכי אמר רב אמר לו הקציה הואיל והספלת עלמך חסא כמי שא"י גוזר גזירה ואחא מצטלה עיי"ש, איך לפ"י היה מקום ליעץ ליתן להם גדולה לישראל שיחבאו ולא יוכלו לצטל בגזירה, אך מה שהיו יורעים ששם יכולים לצטל בגזירה

וייטב אלהים למילדות וירצ העם ויעלמו מאד וגו'. ויס לרקדק דהנה לפי הפסוקים ויטב העם וייטב חלקים למילדות הוא גזירה המאמרה, וירצ העם הוא מאמר צפוי, איכ ויעלמו מאד קאי על העם ולפיין קשה דמאמרה הפסוק מלשון יחיד ללשון רבים, דוירצ העם הוא לשון יחיד, ויעלמו הוא לשון רבים, ויחיל דהא עלימה מאמר על כזה ענינים, פעם על הפלגה הריצו כחש פרו וישרצו וירצו ויעלמו צמאד, פעם על הפלגה הגזירה כמו כי עלום הוא ממנו, פעם על הפלגה העושר, פעם על הפלגה זכיות ומעשים כמו טכאמר כי עלום עושי דברו, והנה כאן מאמר ותחין אח הילדים פרטיי שהיו מספקות להם מים ומזון, והנה מצואר צפרטיי צקוטא (דף יא ע"ב) ותחין אח הילדים מטעם שהיו מקייצין להחיותן שהיו עומות אותן צנתיסן ומגדלין אותן עכ"ל, ויוצן דהיה קשה לרטיי מה ענין הספקת מים ומזון לגזירה פרעה, והנה הדעה נוחה כי יותר שמתרצין הילדים הם יותר מתדלדלים כי לא יספיק להם כל הון, אבל זה היה מהשגחה השייך להשגיח עליהם ולהשפיע להם ברכה וכל מה שהיו יותר מפזרין לריצו הילדים היו יותר מתעשרין ע"ד יש מפזר ונוסף עוד, וסייעו וייטב חלקים למילדות כל כך עד שאפילו וירצ העם והיה ראוי שיתדלדלו מרוב הפזור עכ"ל לא כן היה אלא אדרבא ויעלמו מאד צעוקר ואם כן הכל מאמר אחד, ואי ויעלמו קאי על המילדות ולקייט ועפ"י יחפרט קרא דצחריי, ויהי כי יראו המילדות את חלקים, דהיינו כעבאר למעלה שהיו עומדין אותן צנחיסס ואיכ היו לריכין לצתים ולחדרים רבים, ויעש להם וגו' קאי על חלקים דהיינו שהשייך עשה להם צחיס שהשפיע להם שלא כדרך הטבע עד שקנו וצנו צחיס כפי הלך להם ככל כחן נסיד.

וידבר עוד כ"ל לפרש וולא צחתי עתה לייטב הדקדוק תכל רק לייטב דפתח בהצנח המילדות ולא פ"י מה ומקיים בריצו עם ואיכ מאר להצנח המילדות ויהי כי יראו וגו' ויעש להם צחיס דלמה הפסיק באמצע בהצנח המילדות כי הנה הפרשה דרכים (צדוק שמונה עשר) פ"י על הגמרא דעירובין (דף פ"ז) וז"ל דרש רבא בר מרי ישב עולם לפני חלקים חסד ואמת מן יכלרוהו אימת ישב עולם לפני חלקים צומן שחקר ואמת מן יכלרוהו עכ"ל הגמ'. והנה יש לרקדק מה חידש רבא בפסטיי דקרא, דהרי מקרא מלא כתיב ישב עולם לפני חלקים חסד ואמת מן יכלרוהו, ותירץ עפ"י דאמרינן צמדרש על הפסיק, השקיפה ממצעון קרשך וגו' דכ"כ גדולה כח מנחות עכ"ל שמהפכה מרת ריגז למדת רחמים, וידוע מהמדרש דמתחילה עלה צמחשנה לברא את העולם צמדת הדין, כיון שראה שאין העולם מתקיים בדיון שיחף עמו מרת רחמים ע"כ, וזהו פ"י הגמרא דהיה קשה לו לרצא דסיכי קאמר קרא ישב עולם לפני חלקים

הגזירה כ"ל דהיינו ממה ששמעו שיעקב ציטל הגזירה של הרעצ צנחאו למלרים כמבואר ברטיי צנימוקי החומש וטעם צנחדאי לא היו מוכנעים אז שהיה להם גדולה סיוסף מלך היה לכך אמר הנה עם צני ישראל רצ ר"ל מחנאה היסך המעט שדרשו צחיס המעט וכו' ואעפ"י וכלים ממנו כניכול כפי הכלי יקר, לכך הצה נתחכמה אבל זה היה מחמת שלא ידע את יוסף דודאי עניו היה כאמור לעיל ויוסף היה צמלרים ע"י רטיי ולא עבר על הפסוק אם רוח המושל יעלה עליך מקומך אל תכה, ולא ידע שאף ענותן להם גדולה הם ממעטים עלמן שאין זה צכל העמים והנן, וסומה מאח ה' היה כדי שיהיה להם פתח חקות, והיינו כאשר יענו אורו כן ירצה וגו' ויזעקו ויחל שועתם משאיכ אם היה נתחכם עליהם להגזירה ולנשאלם והנן.

וכאשר יענו אורו כן ירצה כ"ל דכל מה שהיה הכנעה היה יותר השראה שכינה, ואשכחן את דכא כתיב, כן ירצה שלא כדרך הטבע כמו צעת שהיה הארון אלל עוצר אדום הגיטי לפי שטס השראה שכינה, וכמו דטס טעה צכרס אי היכ טעה צכרס אי והנן, וצנחחומא רב ועלום ממנו מהיכן פרים ורצים ממנו, טכאמר ה' ממקור ישראל ולפיין ילדק מאד וכאשר יענו אורו ככל.

ויאמר מלך מלרים למילדות העצירות וגו' ויקרא מלך מלרים למילדות וגו' ותאמרה המילדות אל פרעה, הא דקרי ל"י מלך מלרים וצנחחומא המילדות קרי ל"י פרעה, עיק צנחחומא כי לא כנטיס המלריות וגו' דטפת יחר הוא דהיה ראוי לומר נטיס העצירות חיות הנה ומלריות מאן דבר שמייהו, והכיל צזה כי הוא לוח להרוג ואוי רליחם, רק דיכא דמלכותא דיכא וכן הוא גם כן צנימוקיסס, והנה ריה פסק דדוקא כעמקוה גזירתו על כל צני מלכותו אז הוי דיכא דמלכותא דיכא, והנה זה הוא גיכ שכלי וראוי סיודו לזה הכנימוקיסס והנה צחמת כתייראו לומר לו טעושה שלא כדיון אבל מרצוי רמוזי, והיינו דקאמרי כי לא כנטיס המלריות העצירות ר"ל צהגזירה, ואיכ לא הטעה גזירתו על כל צני מלכותו והוי רליחם ולא דיכא דמלכותא, רק לפי הפסק להצנח השומעיס כמסך למטה, אבל מלכא ידע מאי דמחוי ל"י צמחוב, כי לפי הפסק הוא טפה יחר, ועיכ צהפסוקיס הקודמים קוראו מלך מלרים כי הוא לפי דעתו עשה צחואר מליכה אבל צנחחומא דאין צזה מוטס דיכא דמלכותא קוריהו פרעה דהוא טס לצד חף דטס זה מיוחד למלכי מלרים מ"מ הוא רק טס צמלמא כמו שצבואר בקשר הישר דמקוטס דהראשון כפרע ממחיס כקראו חנאים אחריו גיכ על שמו, לכך אחר שהשיבו לו כן כאשר וילו לכל עמו כמו שפרטיי שאף עליהם גזר ומ"מ קוריהו הכחוב פרעה לומר לך שהעידה החורה שאף שהטות גזירתו מ"מ הוא פרעה הרעצ שלא כחכוון רק לישראל ודוק.

ישמח

שמות

משה

צפנעם הוא שחזר שחזר עומד בעולם הזה ולא חלוצך טוב
להתגלגל דחפו באמת הצנין, דזה דבר שאיל הוא דהרי
אין יכול לקיים מלות כחכים ומלות יבוס וכדומה, והנה
היה צפנעם דמי שמוקשר עליו עם כל אי' מישראל
כנפשו הרי אהב כנפ' אי' עם כל ישראל וכל מה שמקיים
אחד מישראל כאלו קיים הוא ומפרשין עפ"י המענה
קשינות קשורות זו בצו מעלעלין מזו לזו והנן, וזה אשר
השיב לו הילל כל מה דעלך קני לחצרך לא תעביר זו
היא כל התורה כולה שנעלית טיעשה חניך חלל ידי
חונך גם אתה, עכ"ד ונחסי' נוסף, והנה לדבריו אינו
מוכן מה שסיים ואידך פירושא היא זיל גמור.

וַיֵּן כי צורתי לריך לקיים כל המלות שאפשר לו לקיים
דאז אף שיש מלות שלא היה יכול לקיימן לא
נחשב חסר מע"י מעלימין לו מלך האחדות אף שאינו
מקבל שכן על מה שלא עשה מע"י שלם הוי דכיון שהיה
מקיים כל מה שהיה יכול לקיים הרי הם מפרשין דעשו
דאלו היה יכול לקיים גם השאר היה מקיימן ואנוס הוא
ולכך מעלימין לו מלך האחדות, מעשי' כשאנו ווקיים
מה שיכול איך אין לו פירוש וביאור על דעתו דלמלא
גם בהשאר גם אם היה יכול לקיים לא היה מקיימן לכך
אין מעלימין לו מלך האחדות, וזה דברי הילל ואידך ר"ל
שאר המלות שאחם חובל לקיים פירושא היא ר"ל שהם
יפרשו דעתך צמה שלא תוכל לקיים דאז מלך חונק
וישלימו לך מלך האחדות ע"כ זיל גמור כדי שחקיים
כל מה שנכחך כר"ל להוסיף נוסף על דבריו, והנה
ראיתי בקשר קמח דחיי (דרוש חיי) שכתב צ"ס החסיד
מיה אברהם הכהן ז"ל לפרש האי דאחד שצא לפני
שמי' וכו' ממש כמו שפ"י הניח, רק שהחסיד הכיל פ"י
גיב ואידך זיל גמור באופן אחר, דהנה יש עוד תקנה
לקיים כל התרי"ג מלות ע"י לימוד התורה, דהנה אמרו
רז"ל כל העוסק בתורה עולה כאלו הקריב עולה וכן
כל המלות יכול לקיים ע"י עסק התורה צלכת של
אותה המלות, וזה הוא הפ"י ואידך ר"ל ועוד תקנה
אחרת יש זיל גמיר, וע"י עסק התורה חובל לקיים הכל
עכ"ד, והנה זה הפ"י היה נכון אם הוי אומר ואידך זיל
גמור, אבל באמת לשון סגמי' הוא, ואידך פירושא היא
זיל גמור איך לא יחכן פ"י זה, ולמי' איש בקיד, והנה
כתב שם עוד בקשר צ"ס אחרון לפרש הטעם שאמרו
רז"ל (כחצות דף ק"ה) כל המעלים עיניו מן הלכה
כאלו עונד פ"י דהנה האריז"ל פ"י הא דאמרו רז"ל
(סכתרין דף ל"ז) שיה אלפי שני הוי עלמא שני אלפי
ההו, שני אלפי תורה, שני אלפי ימות המשיח
ובעונינו טרצו ילאו מה שילאו ועדיין בן דוד לא בא,
ע"כ דברי הגמרא, ופ"י האריז"ל דהנה אמרו רז"ל (ע"י
דף ה') אין צד צא עד שיכלו כל הנשמות שנבוק דהיינו
אולר הנשמות קרוי גוף והנה אם הנשמות אינם מועלים
ומתחילים צפנעם אי הרי צאים בכל פעם נשמות חדשות
מאולר

חלקים שהוא מרדיד יתלא אמרין שראש הקציה שאין
העולם מתקיים צדין, לזה אמר חתמה ישג עולם לפני
חלקים דייקא צומן שחקר ואמת מן יכלוהו, שהיה הלכה
שהפכת מרדיד למרדיד ע"כ ודפחית ופ"י, ועפ"י
יתאחרו הפסוקים שלפנינו, ויאמר מלך מלרים למילדות
וג"י. אם בן היה ומתחן אחרו וכיון ששמועו הגזירה רעה
שנבזר על ישראל הניבו שמרדיד מתוח על ישראל חי
כי מי זה אמר ותהי אי' לא לום, ופלגי מים לז מלך
ושרים ציד אי' לכך ותראת המילדות את האלקים דייקא
ר"ל קיראו וחירו מפני מרדיד המתוח עליהם וחשבו
מזימות אשר יוכלו להפכו לרחמים, לכך לא זו צלצד
שלא עשו כאשר דבר אליהם מלך מלרים כי חס להו
להלךקיות חללו להרוב נפשות מישראל, ולפי ערכן אין
זה נחשב לייש כלל אלא גם זה עשו וחתיין את הילדים,
כפרטי' כדי להפוך מדין לרחמים בהלכה שפושין, וכן
היה כי ויעבד חלקים ר"ל חלקים שהוא דין העיב
לישראל, למילדות ר"ל ע"י המילדות שהפכוהו לרחמים
ולכך וירצ העם וג"י ואיך לפ"י הפסוק הכיל לא איירי
כלל צמה שהעיב להמילדות עלמן רק צמה שהעיב לעם
ע"י המילדות, ואיך מפרש הפסוק ויהי כי יראו וג"י
צמה שהעיב למילדות עלמן ואיך נסיד.

ועד העליתי איך צא ליישב הקושי' שיש בהפסיקים
הכיל דפחח בהעצת המילדות ומפסיק צריטי עם
ומקיים בהעצת המילדות, וגם ליישב הדקדוק שדקדקו
צפחח דבריו אם ויעלמו קאי על העם איך הרי משני
מלשון יחיד ללשון רבים, בהקדים כנאר אמרם ז"ל (צ"ב
דף י"ד) גדילה לרקה שמקרבת הגאולה שכלומר שמו
משפט ועשו לרקה כי קרובה ישועתי לצא ולרקה להגלות
ע"כ, דקשה למה מלות זו מקרב הגאולה ע"י משאר
מלות, והכיל דהנה צ"ס אחרון (פרשה זו) כתב לפרש
הא דאיהא (צמסכה שצח דף ל"א) באחד שצא לפני שמי' ואמר
ג"יירי ע"י שחלמדני כל התורה כולה כשאני עומד
על רגל אחד דחפו באמת הצנין סבירו, אחא לקמ"י
דסילל ג"ירו אמר לו כל מה דעלך קני לחצרך לא תעביר
זו היא כל התורה כולה ואידך פירושא היא זיל גמור,
ופרטי' שיקיים והנהצת לרעך כמוד וצוה יקיים כל התורה
כולה ע"כ, והנה תמוה מאד על הגר הזה מה ראה לשפוט
זה לומר שילמדנו כל התורה כולה כשהוא עומד על
רגל אחד, ועיקר איך ככלל כל התורה צומלות והנהצת
לרעך כמוד, ופרטי' דחיק, ופ"י הוא זיל דהנה איהא
דכל אחד מישראל לריך לקיים כל התרי"ג מלות ולריך
להתגלגל עד שיקיים כולן, והנה הגר הזה ר"ל להחניך
רק באופן שיקנה שלמות נפשו הוא שיה צמולס ולא
ילטרך טוב להתגלגל, ויהיה עומד שכ אחר פעירה
צמטחה ועיכב ועידון, ורגל היא לשון פעם כמו שלם
רגלים, וזה אמרו ג"יירי ע"י שחלמדני כל התורה כולה
כשאני עומד על רגל אחד, ר"ל שאוכל לקיים צפנעם אחד

מאולר הנשמות הקרוי גוף וכלים הנשמות מאולר הכיל ויכול משיח לבא במהרה אבל אם הנשמות אינם מתחברים וילטרכו לבא בגלגול אז אין יולאים נשמות חדשות ומהעכב ציחת משיח, וזה הוא הפיי' וצפונותיו שרבו ילאו מה סילאו ריל סילאו לעולם נשמות מה סילאו כבר שהיו לריכים לגלגול ולכך לא יכלו נשמות חדשות ללאת מאולר הגוף לכך ועדיין ציד לא בא, עיב דברי הארי' זלתי, והיולא וזיה דאס מקיים כל ההרייג מלות ממחר ציחת משיח דאס חיל לבא בגלגול כעובאר לעיל, משאיכ כסאיו מקיים כל ההרייג מלות מעכב ציחת המשיח וסנה כבר עובאר דאיא לקיים כל ההרייג מלות אס לא אוהב כל אחד מישראל כנפשו וזה פשוט וצדור דמי סאוהב כל אי מישראל ודאי מקיים מלות לרקה בכל האספר לו דמי אכזר לא יעורר על העני אשר הוא כגופו וכנפשו וחס עליו כמו על עולמו משאיכ כסמעלים עין עמנו איכ צודאי הוא עפני שאינו אוהב לכל אי מישראל כנפשו והוא כפרד מהם איכ איא לו לקיים כל ההרייג מלות ומעכב ציחת המשיח, וכבר אמרו רזיל (כתובות דף קי') כל הדר בחויל דומא כאלו עובר עיאל, ואס כן סמעלים עין מן הלרקה גורס לישיבה בחויל סהוא כעובר עיאל, עיב דבריו, ועפיי' עובאר כפשי' מה שאמרו רזיל ללרקה מקרבת אס הגאולה והגן, ועפיי' עובאר גס כן אפרס זיל (ביצ דף ח') אין הגליות מתחכקות אלא בזכות חנוי סכאמר (הושע ח') גס כי יחנו גגוים עתה אקבלס עיכ, דאס עובאר לעיל דעיי' לימוד תורה יוכל לקיים כל ההרייג מלות והגן, וחון לדרכיו יס לפרס הפסקו הכיל גס כי יחנו גגוים וגוי דאס כבר דרשו רזיל מקרא ללרקה מקרבת הגאולה וכבר דרשו רזיל (ביצ דף סי עיאל) דמה סנותכים מוס לעכוס כחשכ ללרקה סכאמר וכוונסין לרקה, ועפיי' עובאר גס כי יחנו גגוים עתה סנותכים מוס עתה לגויי הארץ אקבלס דכחשכ ללרקה והלרקה מקרבת הגאולה, ועפיי' האמור פירשתי הפסקו (וזכריה ח' י') ליולא ולצא אין שלום, דאס עובאר דאס יס לו אחדות עם כל ישראל הרי מקיים כל ההרייג מלות ואיל לבא בגלגול והיינו ליולא ולצא ריל מי סיולא מעוהי' וצא עוד לעוהי' הוא צודאי עסוס שאין שלום ואחדות לו ולכך לריך להחלגל ויולא לנו מכל זה דאס כוחן לרקה הוא מופת סאוהב אס חנירו והוא מקושר עמו, אס כן האלות סחנירו עושה ומקיים הוי כאלו קיים הוא, והנס כאן כתוב ותחין אס הילדים ופרשי' שהיו מקסקות להס מים ומזון, איכ כל העלות סעסו אוחן הילדים אחר סגדלו והללימו ופשו פרי כחשכ למילדות כאלו עשו הס ונחעלמו המילדות במלות ומעשי' הרבה עכא הילדים, וסנה דעה לכזון נקל דמס סהארס עושה עפאלמו סיוות וזכיות הוא בנחירתו, כמו שאמרו רזיל (ברכות דף ליג) סכל צידי סמים חון מיראח סמים, וכמו סמפרשין סונתי צל עליך, דמס שאני סונ צל עליך רק בנחירתו, אבל

ועוד נראה לפרס בסיגנון זה וקלח באופן אחר, דסנה ידוע דהסיי' אינו מזדקק לבחירה, כעיס סמפרשין הפסקו סונתי צל עליך, רק בנחירתו אס הרבים כבר אמרו רזיל (אצות פיס) כל סמזכה אס סרבים אין חטא צא על ידו, דהיינו דהסיי' מסמרו מן סחטא, ועפיי' פיי' בספר מעכא חכמים נסס סרב סגאון מנארדוסווב זיל סמסכה בעסכת אצות אל ספרוס מן הליצור, ואל סאמין בעלמך עד יוס מוחך דריל אל ספרוס מן סליצור לומר אעצור לבדי ססיי' צכל לצ ונפס ולמס לי לסעגיה על סליצור ולהוכיחן ולהדריכן בדרך יסרה כי ואל סאמין בעלמך וכו' מסאיכ כסחזכה אס הרבים דאס ססיי' מסמך מן סחטא עכיד ודפחיה, וסנס איסא בעסכת סוים (דף ייא עיב) ולא עשו כאשר דבר אליהם מלך מלרים וגוי להן מעיי' ליי אשר רי יוקיצר חכיכא מלמד סתענן לדבר עזירה ולא כחצמו (פרשי' אליהן מסמע על עסקי ציחא לשון ויצא אלי') עיב והנס כבר סעידו רזיל, כי סאסס אינס צגדר סתעמור צכסיון צטבע עלמוהה, כמו סאמרו נסים דעהן קלות, ריל דסחן קלות עליסן וכיחין להספחות, ומעובאר דבריו רזיל סכל סנסים הן צכלל זה כמו סעובאר מועשה דברורי' דביסמו דריע (עיי' דף ייא עיאל) ודעה לכזון נקל דאס איזס

מאולר הנשמות הקרוי גוף וכלים הנשמות מאולר הכיל ויכול משיח לבא במהרה אבל אם הנשמות אינם מתחברים וילטרכו לבא בגלגול אז אין יולאים נשמות חדשות ומהעכב ציחת משיח, וזה הוא הפיי' וצפונותיו שרבו ילאו מה סילאו ריל סילאו לעולם נשמות מה סילאו כבר שהיו לריכים לגלגול ולכך לא יכלו נשמות חדשות ללאת מאולר הגוף לכך ועדיין ציד לא בא, עיב דברי הארי' זלתי, והיולא וזיה דאס מקיים כל ההרייג מלות ממחר ציחת משיח דאס חיל לבא בגלגול כעובאר לעיל, משאיכ כסאיו מקיים כל ההרייג מלות מעכב ציחת המשיח וסנה כבר עובאר דאיא לקיים כל ההרייג מלות אס לא אוהב כל אחד מישראל כנפשו וזה פשוט וצדור דמי סאוהב כל אי מישראל ודאי מקיים מלות לרקה בכל האספר לו דמי אכזר לא יעורר על העני אשר הוא כגופו וכנפשו וחס עליו כמו על עולמו משאיכ כסמעלים עין עמנו איכ צודאי הוא עפני שאינו אוהב לכל אי מישראל כנפשו והוא כפרד מהם איכ איא לו לקיים כל ההרייג מלות ומעכב ציחת המשיח, וכבר אמרו רזיל (כתובות דף קי') כל הדר בחויל דומא כאלו עובר עיאל, ואס כן סמעלים עין מן הלרקה גורס לישיבה בחויל סהוא כעובר עיאל, עיב דבריו, ועפיי' עובאר כפשי' מה שאמרו רזיל ללרקה מקרבת אס הגאולה והגן, ועפיי' עובאר גס כן אפרס זיל (ביצ דף ח') אין הגליות מתחכקות אלא בזכות חנוי סכאמר (הושע ח') גס כי יחנו גגוים עתה אקבלס עיכ, דאס עובאר לעיל דעיי' לימוד תורה יוכל לקיים כל ההרייג מלות והגן, וחון לדרכיו יס לפרס הפסקו הכיל גס כי יחנו גגוים וגוי דאס כבר דרשו רזיל מקרא ללרקה מקרבת הגאולה וכבר דרשו רזיל (ביצ דף סי עיאל) דמה סנותכים מוס לעכוס כחשכ ללרקה סכאמר וכוונסין לרקה, ועפיי' עובאר גס כי יחנו גגוים עתה סנותכים מוס עתה לגויי הארץ אקבלס דכחשכ ללרקה והלרקה מקרבת הגאולה, ועפיי' האמור פירשתי הפסקו (וזכריה ח' י') ליולא ולצא אין שלום, דאס עובאר דאס יס לו אחדות עם כל ישראל הרי מקיים כל ההרייג מלות ואיל לבא בגלגול והיינו ליולא ולצא ריל מי סיולא מעוהי' וצא עוד לעוהי' הוא צודאי עסוס שאין שלום ואחדות לו ולכך לריך להחלגל ויולא לנו מכל זה דאס כוחן לרקה הוא מופת סאוהב אס חנירו והוא מקושר עמו, אס כן האלות סחנירו עושה ומקיים הוי כאלו קיים הוא, והנס כאן כתוב ותחין אס הילדים ופרשי' שהיו מקסקות להס מים ומזון, איכ כל העלות סעסו אוחן הילדים אחר סגדלו והללימו ופשו פרי כחשכ למילדות כאלו עשו הס ונחעלמו המילדות במלות ומעשי' הרבה עכא הילדים, וסנה דעה לכזון נקל דמס סהארס עושה עפאלמו סיוות וזכיות הוא בנחירתו, כמו שאמרו רזיל (ברכות דף ליג) סכל צידי סמים חון מיראח סמים, וכמו סמפרשין סונתי צל עליך, דמס שאני סונ צל עליך רק בנחירתו, אבל

אִיזֶה אִשָּׁה עֲמֵדָה בְּכִסּוּיִן הָיָה וְדָאִי קִיַּיעָתָא דְשִׁמְחָא
 מִכָּח אִיזֶה זְכוּתָא, וְעִפְיִיז עֲבֹאֵר סִפְסוֹק הַכִּיל כִּי כִבֵּר
 כַּתְּנֻתוֹ דְּהַנְּעֵן לְדַבֵּר עֲבִירָה וְלֹא כַתְּנֻתוֹ וְהוּא כִסּוּיִן גְּדוּל
 סָלָא לְהַתְּפַחְתּוֹ לְמַלְךְ גְּדוּל כְּמוֹתוֹ, וְזֶה אֵין צִטְנֵעַ הַנְּסִים
 רַק הִים צִטְנֵעַ הַנְּסִים עֲלֵיהֶם כִּי קִיַּיעוּ נִפְסוֹת הַרְבֵּה בְּיִשְׂרָאֵל
 וְאֵין זְכוּת הַרְבֵּה גְדוּל מִזֶּה, וְלִכְךָ נָתַן הַסִּיָּיָה זֶה־כֹּחַ
 וְנִצְרָה לַעֲמֹד כְּגַד יִלְרֵן סָלָא לְהַתְּפַחְתּוֹ לוֹ, וְיִתְכַן דְּזֶה
 סִתְּנֵעַן הִים אַחֵר סִתְּוִיכֵן וְדַבֵּר עִמָּהֶן, רַק סִתְּוִיכֵיהֶם
 מִרְמָזָם עַל מִזֶּה שֶׁהִים אֶחָיִךְ, וְכֵךְ הוּא פִּי וְלֹא עֲשׂוֹ כְּאַשֶּׁר
 דִּבֵּר אֱלִיהֶן מֶלֶךְ מַלְאָכִים כְּדִבְרֵי רִיבִיָּה וְעִי מִזֶּה יִכְלוּ
 לַעֲמֹד בְּכִסּוּיִן לְזֶה אֲשֶׁר וְתַחֲיִין אֶת הַיִּלְדִּים וְאֵין זְכוּת
 גְּדוּל מִזֶּה, וְהִיכִי וְיִיטֵב אֲלֵקִים לְמִילְדוֹת סִתְּוִיכֵיהֶם עֲשֵׂה
 אוֹתָן מִנִּסִּים צִמָּה שֶׁאֵין צִטְנֵעַ עֲלֵמֻתָן כֻּלָּל, מִיֵּץ וִירֵצ
 סִעֵם וְאֵין זְכוּת הַרְבֵּה גְדוּל מִזֶּה סִתְּוִיכֵיהֶם כִּיכ נִפְסוֹת
 בְּיִשְׂרָאֵל, וְהִפְלִיגוּ רַקִּינִן סֶנֶךְ מַלְאָכִים מַלְּוֹת כְּרִימּוֹן, וְעִיִּיז
 וְעֵלְמוֹ מֵאֵל כִּי כִבֵּר כַּתְּנֻתוֹ כִּי עֲלֻמָּה כְּאַחֵר עַל גְּבוּרָה,
 וְכִבֵּר תַּעֲיִדוֹ רִזִּיל כִּי הַגְּבוּרָה הַגְּדוּלָּה סִתְּוִיכֵיהֶם הוּא
 לַעֲמֹד כְּגַד יִלְרֵן כְּמוֹ שֶׁאַחֲרָיו רִזִּיל אִיזֶה גְבוּרָה הַכּוֹבֵשׁ
 אֶת יִלְרֵן, וְלִכְךָ פִּתַּח בְּסִיעַ אֶחָיִךְ יִתְכַבֵּר כְּאַחֵר, וְעִי צִטְנֵעַ
 אֶחָיִךְ (קִיִּי אֵי סִקֵּךְ אֵי) וְהִיכִי וְעִיִּיז וְעֵלְמוֹ הַמִּילְדוֹת
 מֵאֵל צִכָּה וְנִצְרָה לַעֲמֹד כְּגַד יִלְרֵן סָלָא לְהַתְּפַחְתּוֹ לְמַלְךְ
 גְּדוּל כְּמוֹתוֹ, אֶחָיִךְ עֲפֵרֶס הַסִּפְסוֹק סִכְרֵן צִעוּסִיז, וְלַעֲוִיִּיז
 עֵין לֹא רִחַמָּה, הַסִּיָּיָה יִזְכִּי לְהִיֹּת עַן הַעֲבֹדִים אוֹתוֹ

גִּלְגֵּל סֵלֶם אֲמֵן.

וְדִבְרָה הַנֶּסֶךְ דְּעִירוֹתוֹ חִיכָף צִתְּמֵאֲמֵר הַרְאָסוֹן סִדְרָה
 אֱלִיהֶן וְעִדְיִין לֹא קִיַּיעוּ נִפְסוֹת דֵּחָא אֵין מִקְרָא
 יוֹלָא מִדִּי פִסְוִטוֹ אֲעִיג דְּרִרְסִינִן אֶיכָּ עִיקֵר הַקֵּרָא וְלֹא
 עֲשׂוֹ וְגוֹי הוּא עַל סָלָא קִיַּיעוּ כְּדִבְרֵיו צִעִינִן מִיתָת הַזְּכָרִים,
 רַק סִתְּוִיכֵיהֶם צִתְּסִפָּת אוֹת אֵי אֱלִיהֶן, גִּס דִּבֵּר זֶה סִתְּנֵעַן
 לְדַבֵּר עֲבִירָה וְלֹא סִתְּנֵעַן לוֹ וְזִיג, וְהִנֵּה יֵס לְדִקְדָּק לְמִזֶּה
 אֲשֶׁר הַסִּפְסוֹק כְּאַשֶּׁר דִּבֵּר, יוֹתֵר טוֹב הִיָּה לִוְעֵר וְלֹא עֲשׂוֹ
 אֲשֶׁר דִּבֵּר, סֵן לְפִי פִסְוִטוֹ וְסֵן לְפִי הַרְמֹז סֵל אֱלִיהֶן,
 וְהַכִּיף סֵל כְּאַשֶּׁר לְמִזֶּה, אֲנֵל הַכִּיל גִּזָּה דִּחִי לְרִיכִין לְמִזֶּה
 סִזְיִכוֹ אֶת הַרְבֵּה וְעִדְיִין לֹא הִיָּה, רַק אֵל קִיַּיִל מִתְּנֵעַ
 טוֹבָה הַקִּנְיָה מִלְרִפָּה לְמַעֲסָה וְהִנֵּה חִיכָף דִּבְרָה לְהֵן
 סִסְטָ גִלְגֵּל סָלָא יִקִּיעוּ אֶת דִּבְרֵיו וְאִדְרִבְנָה יִקִּיעוּ נִפְסוֹת
 סֵל הַיִּלְדִּים וְהִים נִתְּנֵעַ כְּאַלּוֹ עֲשׂוֹ כִבֵּר וְזִיכֹר אֶת הַרְבֵּה,
 וְזֶה הִיָּה עִקְיֵעַן לַעֲמֹד כְּגַד יִלְרֵן צִמָּה סִפִּיתָה אוֹתָן,
 וְאֶיכָּ עִדְיִין הַסִּפְסוֹק מֵאֵל וְלֹא עֲשׂוֹ כְּאַשֶּׁר דִּבֵּר רִיל חִיכָף
 כְּאַשֶּׁר דִּבֵּר הוּי וְלֹא עֲשׂוֹ וְתַחֲיִין כִּכִּיל כִּי מִתְּנֵעַ טוֹבָה
 הַקִּנְיָה מִלְרִפָּה לְמַעֲסָה וְלִכְךָ וְלֹא עֲשׂוֹ כְּאַשֶּׁר דִּבֵּר אֱלִיהֶן
 הַמִּתְּנֵעַ נִתְּנֵעַ וְהֵן כִּי כֻּכּוֹן הוּא מֵאֵל צִקִּיד.

עֲרִי יֵס לְפִרְסָ וְיִיטֵב אֲלֵקִים וְגוֹי גִּזָּסוֹן אַחֵר, (וְעִיד
 זֶה יִתְּרָסָ וְעֵלְמוֹ כִּפְסוֹטוֹ דִּקְאֵי עַל הַעֵם וְלֹא
 עַל הַמִּילְדוֹת) עִפְיִי דִחִיתָא גִּזְמֵרָא (פִּרְקָ חֲלֵק) גִּזָּסוֹן הִי
 גִּזִּי אֲדָם וְיִטֵּב לְפִנֵּי הַנִּנְיָא וְאַחֲרָיו לוֹ עֲנֵד סִתְּוִיכֵיהֶם רִבֵּן
 כֻּלּוֹס יֵס לְזֶה עַל זֶה כֻּלּוֹס, וְהִיכִי דִכְתִּיב וְסִעוּלָם עַל

רוֹחֲכֶם הִיָּה לֹא תִהְיֶה אֲשֶׁר אֶחָם אוֹמְרִים נִהְיָ כְּגוֹיִם
 וְגוֹי, וְכֵן הוּא צִמְדָּרֶס (הַנֵּחַל צִפִּיד דְּרוֹס כִּיָּה) וְהִנֵּה
 קִיָּו סִדְרִים מִזֶּה אֵל לְאַחֵר מִיָּת וְלִקָּח גִּיִּי וְנִקְרַע גִּיִּי
 צִמְסוֹת וְגוֹי עֲלָה עַל דִּעָתָם כֵּךְ, עֲאֻכִּיכ קוֹדֵם כֵּל זֶה
 צִמְלִירִים סִתְּוִיכֵיהֶם לְעִנְדִּים גִּזְמִירִים שֶׁהִים לְהַסִּיֵּס כִּי וְלֹא
 לְהַחֲזִיק צִתְּוִרָה אֲחֻזָּת כֻּלָּל כְּגוֹן מִלָּה וְשִׁאֵר דִּבְרִים,
 וְתַחֲמִית סִתְּוִיכֵיהֶם וְקִיַּיעוּ מִיָּלִי דִּחֻזָּת גִּזְמִירִים זֶה כִּנְחָלָה,
 כְּמִישׁ וְאַעֲבֹר עֲלֶיךָ וְאַחֲרָיִךְ מִתְּנִיקָה בְּרִמּוֹךְ, אֵלךְ כִּבֵּר
 כִּכֵּז הַסִּידָס סֵס דִּחֵס נִקְרָאוּ צִכִּים אֵין צִעֲנָה זֶה מִמֵּסָ,
 וְהִנֵּה מִתְּנִיקָה דִּחֻזָּתוֹ הַמִּילְדוֹת וְאַסְכִּימּוֹ מִן סִמְחָא עַל
 יִדְיָהֶם כִּי הַטְּנָה סִלְהֵם הִיָּה נִרְחָה סִתְּוִיכֵיהֶם סָלָא כִּדְרֵךְ
 סִסְבֵּעַ כִּי הִיָּה מִסְפָּקִין לְרִיבֵיו עֵס כִּזָּה וְלֹא חִסְרוּ דִּבֵּר,
 מִזֶּה מִוִּכָּח דִּנְקִרָאוּ יִשְׂרָאֵל צִסֵּס צִכִּים, כְּמִישׁ הַסִּידָס (נִדְרֵךְ
 לְדִקָּה) עַל הַסִּפְסוֹק (מִשְׁלִי יִיד) לְדִקָּה חִרּוּמָם גִּיִּי וְאַחֲרָיו
 רִזִּיל (צִיג דָּף יִי עִיג) אֲלֹ יִשְׂרָאֵל סִדְוָקָא בְּיִשְׂרָאֵל נִתְּנֵעַ
 הַלְדָּקָה לְעֻלּוֹת לְפִי סִסֵּס קְרִיִּים צִכִּים עִיִּיִּס, אֶיכָּ מִזֶּה
 כַּתְּנֵעַן סִעֵם סָלָא יִתְּיִאֲסוּ מִהִיֹּת לוֹ לְעֵס וְלֹא יִכִּיחוּ אֶת
 הַמִּלּוֹת, וְהִיכִי וְיִיטֵב אֲלֵקִים וְגוֹי וִירֵצ סִעֵם אֶיכָּ מִזֶּה
 דִּהַטְּנָה לֹא חִסְרָה עִפְיִיז הַרְבִּיבִי נִרְחָה דְּמִן סִמְחָא אֲסְכִימּוֹ
 עַל יִדְיָהֶם וְנִקְרָאוּ צִכִּים עִיִּיז וְעֵלְמוֹ מֵאֵל קִאֵי עַל הַעֵם
 דִּקְמִיֵּךְ לִי סִתְּוִיכֵיהֶם לְצֵם לְצֵל יִתְּיִאֲסוּ מִהִיֹּת לוֹ לְעֵס
 וְיִכִּיחוּ הַמִּלּוֹת, אֶיכָּ הַלְדָּקָה סֵל הַמִּילְדוֹת קִיִּים כֵּל הַדָּת
 יִתְּנִיחוּ, וְכֵן עִתָּה, וְעִפְיִיז יֵס לְפִרְסָ צִתְּסִפָּת נִוּסֵךְ הַסִּפְסוֹק
 (מִשְׁלִי יִיד לִיד) לְדִקָּה חִרּוּמָם גִּיִּי אֲלֹ יִשְׂרָאֵל רִיל סִתְּנִיקָס
 מִרּוּמָם כֵּל עִכִּין הַיִּשְׂרָאֵלִיָּה, מִיֵּץ וְחִסְדָּ לְאוֹמִים חִסְתָּה
 מִסּוֹס סִתְּנִיקָס עֲבִירִים אֶיכָּ הַלְדָּקָה סֵל יִשְׂרָאֵל מִרְמָזָם
 צִכִּים וְאֶיכָּ לֹא סִיִּיךְ עֲנֵד סִתְּוִיכֵיהֶם רִבֵּן, אֶיכָּ זֶה מִרּוּמָם
 כֵּל עִכִּין הַיִּשְׂרָאֵלִיָּה וְהֵן כִּי כֻּכּוֹן הוּא צִקִּיד.

וְהַמִּשְׁכִּיל יִצִּין מִכָּל זֶה גְדוּל עֲרִכוֹ סֵל מִלּוֹת לְדִקָּה
 כִּי אֶיכָּ מִתְּנֵעַן רַק מִתְּנֵעַתָּה, וְהִיָּה
 הַתְּנֵעַתָּה וְגִס מִתְּנֵעַתָּה מִדְּסִיד לְמִדְּסִיד לְגִטֵּל גִּזְמִירִים רִעוּתָה,
 וְגִס גִּזְמִירִים לְקִיִּים כֵּל הַתְּנֵעַתָּה מִלּוֹת וְלִתְּנֵעַתָּה אֶת הַתְּנֵעַתָּה
 סָלָא יִלְרֵן לְהַתְּנֵעַתָּה, וְזֶה כֵּל סִדְרָס קִיַּיעוֹן וְעֵלְמוֹ וְעֵלְמוֹ
 סֵל הַתְּנֵעַתָּה הַיִּשְׂרָאֵלִיָּה וְגִס מִקְרָב אֶת הַגְּבוּרָה צִיג אֲמֵן.

וְתִרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וְתִלְפִנְסוֹ וְגוֹי פִּרְסִי כִּסְנוּלָד
 כִּתְּמֵלָא סִנִּית כֻּלּוֹ אוֹרָה, וְקִסָּה הֵלָא צִמְדָּרֶס
 אֶיכָּ סִנִּית דִּיעוּתָה הִיָּה כִּתְּמֵלָא סִנִּית אוֹרָה, וְהִיָּה סִנִּית
 מִחֻלָּה, וְעִי יוֹדֵעַ לְהַכְרִיעַ. (צ) מִיָּה סִנִּית כִּיכ סִנִּית
 מִחֻלָּה. (ג) אִיזֶה סִיִּיכוֹת טוֹב יֵס צִיִּים סִנִּית וְכִי אִיזֶה
 יִלְדָּה חֻסָּה צִיִּים סִנִּית, וְהִיָּה אֲמִירִין צִכִּים כִּקְטֵן סִנִּית
 דִּעִי, עַן סִנִּית מִחֻלָּה כִּתְּנֵעַ, וְצִדֵּךְ אֶחָם צִנֹּחֵךְ
 וְצִדֵּךְ אֶחָם צִלְחָךְ דִּרְסוֹ רִזִּיל (צִנִּיעַ דָּף קִיִּי עִיָּה)
 סִתְּנֵעַתָּה יִלְחָךְ מִן הַעוּלָם צִלָּה חֻסָּה כִּיכִיחָךְ לְעוּלָה,
 וְאֵל דִּזֶּה הַכִּירָה צִוִּי שֶׁאֵין יִלְחָךְ סוּלָע צִוִּי כִּדִּיָּה לְפִתָּח
 הַסִּתָּה רִוֵּץ אֶיכָּ מִיָּה רִעוּתָה דִּמְסָה, וְגִס הוּא הַסִּיֵּךְ
 הַמִּקְרָב וְקִיל. (ד) אֲחִיךָ נִתְּנֵעַ לְכִי טוֹב הוּא וְתִלְפִנְסוֹ
 סִלְסֵם

עלמה ירחים וכי בלחיה לא היתה משתדלת להליל נפש
וישראל ונפרעו בן בענה והוא שלא בעיני.

והג' נזה כי נפי' בראשית כאשר ויעצ בן בעדן
מקדש וישם שם את האדס וגו'. ואחר החצא

כאמר וישמעו את קול ה' אלקים וזהלך בנן לרוח היום
והרגומו למנח יומא והיינו מערב, וכן פרש"י עיי"ש,

ובדאי לא דגר ריק הוא דהיה הולך הקול למערב,
וגם מזה אשמועינן בזה ועיקר חידושינו וזה וזה

וגו', וגם תשובת אדסיר את קולך שמעתי וגו' ואירא
כי עירוס אנכי ואחבא והענין כי אדסיר עינין פקחין

ואזכיר פקחין הוי' ל"י יתנה כחב שויתי ה' לנגדי
תמיד ומנוח נגמול דלכך נוחן שלום לשמאלו ברישא,

ועי' באויה נס"י ל"ז סיק ב"ז ובמ"א (סיק ו"ז) והנה
כתיב בזהר החהלך לפני ויהי חמים כי קודם שיימול

היה הוא הולך לפני השכינה והשכינה אחריו כדי שלא
יסתכל ויהנה מזיו השכינה ונשאל כשנימול היה הולך

אחר השכינה בדכתיב אחר ה' אלקיכם תלכו, להנות
מטוב ה'. ומבאר בקפדים כי זה ההגדר ב"ן מקדש לא

אף שהשכינה בכל איי מ"מ אסתכל לפני ה' בארלות
החיים כתיב אצל במקדש ראו יראו צהור ה' עיני, והנה

כיל שזה הפ"י של הפסוק (בפרשת ראה) יראה כל זכורך
את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר וגו' והענין המילה

לזה כי הערלה מדר סרע וחמסך ולא יראה פני ה' רק
מי שאין בו מערבות רע, כע"ש בקפדל רכנו לריקים

וגו' (בהפלה למשה ק' ל"ג אופן ד') ועי' בקפדל על הפסוק
זכור ה' מה היה לנו, וזה ענין אמרם ז"ל אדסיר אחר

החצא משוך צערלחו היה והנן, והנה בען הדעת היה
מקור המערוכות טוב ורע, כנודע, והנה צמיח (חלק

עליון) פרק חמשה וארבעים) מנוח דאזכרה פנה למערב
כאמרם שהשכינה נמערב ועי' באויה (ס"י) ב' נס"י סיק

ג' ובמ"א סיק ה') וכאמרם למה החמה יולדת צמורה
וכו', והנה אדסיר ואזכרה והראשונים שהיו קשורים

ודבוקים בלי הפסק צוראי היו מכוונין תמיד פניהם
למערב, ואדסיר אף אחר החצא קודם שהרגיש שחצא

נודאי לא סינה מנהגו ואדרבה הוא צומחצחו ר"ה
הדבקות היותר גדול אז כמנוח ציעיד נח"כ דף כ"ה

ע"כ עיי"ש, לכך וישמעו וגו' אסתכל לרוח היום למנח יומא
היינו מן המורה למערב היסך המורגל היינו שהשכינה

היתה משתלקת לאחוריו של אדס כדי שלא יתנה מזיו
השכינה והרגיש אדסיר עיי"ש שחצא ויחבא, וזה היה

הסודות את קולך שמעתי דייקא אצל מויד לא נהיית
לכך ואירא, כי בזה הרגשתי כי עירוס אנכי כפי' רש"י

סנהערטל מוחות שהיה צירו ודוק, והנה כל סנסמות
נפגמו אז באכילה ען הדעת מויר, לצד הנשמה שהיה

צקנה שאינו נהנה ממאכל והיה נשמה משה כמנוח
בקפדים, ועי' נס"י אנכי פוהם (פרשת וארא ס"י ה') נס"י

עשרה עשרות על המדרש שאמר לו הקב"ה למשה אם

אין אחר בואלם אין אחר בואלם, והיינו מטעם זה כי
בלות מלרים היה למדק זיהומת הכחש ואין קפיגור

בעשה קפיגור, ולזה היה לריך להיות הנוחל מי שלא
ככלל בחצא זה, וזה לא ילוייר אלא במשה עיי"ש, ובקדים

עוד דכבר כתבאר דמעלה השכינה לפניו לא יתכן רק
צמי שאין בו מערבות, רק כולו טוב, והנה בכל יס

המערוכות עיי' חצא הקדום רק מי שמחקן עלמו כמו
אזכרה שהפכו לטוב כנודע, אצל בעת האלדו לא יתכן

שלא יהיה בו שום רע, רק מי שלא ככלל מתחלם בחצא
זה, ובקדים עוד דבקוטה (פיק דף י"ב) הגירסא בעין יעקב

אורה, (וכיה ברש"י כאן) והנה איתא בקפדים הקי
דאורה צמיא היינו אור השכינה שהיה קודם היה כידוע

לייט, ועפ"י חנין ותרם אורו כי טוב הוא דייקא
דהיינו שאין בו מערבות רע מתקורו והיינו שלא היה

כלול בהחצא הקדום, ומפרשין רז"ל מהיכן ראמה שמהמלא
הביח כולי אירה הן לפניו והן לאחוריו וזה לא יתכן

בפרע בעת הולדו רק בכלו טוב ודוק, ואיך מצינו
מוכח דכילד מהול כמו שנאמר באזכרה דאף שכבר

תיקן והיה כולו טיב ויח לא יתכן נאם הוא ערל דעלמית
הערלה רע, ואיך נר אמר חדא ועלמית ולא פליגי, רק

שאי' מנלה יותר ואי' נכסה יותר ואיך יתכן פרש"י והוא
שלא בקיד, ולפי"ז נמשך שפיר ותלפנחו שלשה ירחים

דמאחר טרחתה שטוב הוא ככיל הבינה שראי' לסנחן
החורה על ידו כאמרם ז"ל במנחות נ"ט כל המנחות

דף ג' ע"ב) יבא טוב ויקבל טוב וכו' עיי"ש, ועיי"ש
במ"א של זקני הגאון מהרש"א ז"ל שם, דלכך איך לסיוח

רק עיי' משה, ועי' באנכי שהם (פרשת אמור ס"י ה')
שעניא צמם המדרש זה ספר תולדות אדס ראוי היה

שמנחן החורה עיי' וכו', וזה מקביל למה שאמרנו,
ובקדים עוד מ"ש במקרא כי בעת סלודך לנס, טוב מאד,

יום וזמן מוכן לזה לקבל, והנה ב"ז באדר כולד משה
ואם כן שלמו ג' ירחים נשמה בקיון שבו ראוי לסנחן

החורה, ויתכן שידעה זאת או בקבלה או צדוסיק, ויום
זה היה מעומד משטח ימי בראשית, כמו שדרשו על

היה של יום הששי, והיה אז יום המוכן להללם שפי'
שמשקל והזמן שוין, ולכך ותלפנחו שלשה ירחים ולא

יכלה עוד הלפיו לפי שאם יעבור הזמן זה לא יהיה
מוכן כיכ לכס ככיל, וחדאי נפטי דמלאחי בקוטה (דף

י"ב ע"ב) אורו היום שמה בקיון היה וכו' ודוק, ועפ"י
חנין דברי המגיד בפרשת ואסתחן דלכך לא צא משה

לאי לפי שהיה מעלתו גדולה מעלת איי, ג' עליו
וכן דור המדבר עי' צע"מ (ח"ב פ' ע"ז וחלק ג' סוף פ')

י"ח מאמר מקור דין) וסנן.

מדרש פליחא (פדריא פ' מ"ה) (סוד"י נס"י פערס
פלמח) נסביל שראו א"י. גו' של משה תארו

כמלאך אלקים עלו אורו לסינוה עיכ, כל פסוק דסא
משה כולד לואי חדשים ויום אי' כמו שפרש"י וארנילות
מא

הוא סתולר לזמן קלר כזה הוא כחוש אחד ומרחשו רע
והוא ירוק וכנר מבוחר בגמרא (פרק ר"א דמילה ובחולין
פרק אלו טריפות) ובעור שיע י"ד (ק"י רס"ג) דאין
מלין אותו עד שיפול בו דמיו וכנר כחב חב"י נסס
סעיער (נכ"י רס"ג) כל חינוק שהוא עלער או כחוש
נעלמו ממחיתין לו עד שיצריח ועוד סהרי משה כולר
מסול כמו סאמרו רז"ל מרכיב כי טוב הוא ומבוחר סס
צויד סעיף די דנכחיג ממחיתין לו חרבה רק מעוס סהיה
תארו כעלאך חלקים ריל סהיה יפה ככל וכנמר נצריאוחו
והוא גדרך פלא, לכך מלו אותו לסמונה ככ"ל.

ועוד י"ל לפי שמה נשנה ובדאי כולר גם כן נשנה
כאמרס האי מאן דאחילר נשנה וכו' משמע
דגליז אין לו למוח ציוס עונג וכמלא סמיכי סלו היה
נשנה והוא כולר לוחי חדשים ויוס ח' וכנר הסכימו
הביח והס"י צויד סימן רס"ו דגס ודאי בן זיין אין
מלין נשנה אס לא נגמרו סערו וליפרניו והבן רק מעוס
סראו תארו כעלאך חלקים ריל סלא היה חסר פוס דנר
לכך מלו אותו לח' ככ"ל.

ור"א יכלה עוד הלפניו וגו' ע"י רס"י, והנה נוסקה
קוסה (דף י"ב ע"א) ותלפנחו סלסה ירחיס
דסוי מיעבר צי חלתא ירחי מעיקרא וכו' עייס ולא
יכלה עוד הלפניו אחאי חלפנו וחילז ימשי כל היכי
דעמעו מלראי דאחילר יוקא וכו' עייס סהיו מחפסין
ע"י תחנולה וכן הוא צעדרס וקסה דמאי מקסה אחאי
חלפנו וחילז סלא סהירן מבוחר ממה סלפניו דמפרס
ותלפנו היינו ע"י החסנון אס כן ממילא דלא יכלה
להלפניו יוחר מכפי סהיס טועיס איע וכן פ"י רס"י
נכיעוקי סמונע וכן קסה על סמדרס ג"כ ולי דקסה לו
קוסית חין בלא סעוזה למח לא יכלה להטמינו ולומר
סילדה נקבה ופיהקה ווח סייכף או סהפילה סלא זה
דעס לננון נקל דודאי סיו מחפסין סיעב ומה לן לפרס
זה לכך חלקי אחרה נפסי דהיה קסה קושי" ונעכיני
תורה דקיי"ל לדינא ומסכי ספיר עפ"י דין דנכזה לריך
לפרס כדי סלא יקסה על דין מריני סתורה, דהנה חיתא
ציפוחס (פרק ח' דף ע"ז) בגמרא סכל נפנו על כסף
וזהב וחס נפנו על צנוח ירושלים עייס וכחב סגאון
צעל סנוח יעקב נספרו עיון יעקב למח סולרך לומר
סס נפנו על צנוח ירושלים סא בליז קיי"ל בלסח נצא
לעיר אף סעלו על עסקי מומן מיע יס סכאי לנעול
והירן מעוס דאמרינן סס אס יס מחצוזה אחת מללה
על סכל אצל מעוס דאלו נפנו רק על צנוח ירושלים
ואין להס פנו"י אחרה איכ כמו סחפסו אלו אחר טעמוכיות
זהב וכסף כן ספסו אלו אחר נסיס, לכך לא מהכי
מחצוזה. ייססין לכולה עכ"ד איכ היולא מזה דמחצוזה
מחכי נמקיס סאין חיסוס ודאי רק סנא לידס מסאיכ
נחיסוס ועפייז מבוחר מדאמר כאן ולא יכלה עוד הלפניו
היו קסה על סא דקיי"ל דמחצוזה אחת מללה נסלמא

אס אמרינו דמחצוזה סוי סללה ודאי ספיר ומקלינן
נצצוי" לומר דעללה על סכל דככל חדא וחדא איכא
לעומר דילמא סיה סיהס נמחצוזה אצל אס מחצוזה
עלמה איכא סללה מאי ח"ל, סיו דהיה סללה ודאי איכ
למח אחר ולא יכלה עוד הלפניו לזה מחרן לפי סחפסו
ע"י תחנולה ונחיסוס נאמח לא מהכי מחצוזה ככ"ל.
ור"ה נער בוכה פרס"י קולו כנער ותחמול עליו ותאמר
מילדי העברים זה, י"ל עפ"י מבוחר נפרק עסרה
יוחסין ומסלטי דרמיס אין צו מעוס חסופי רק מעוס
רענון סהליכחו עיכ, והנה אז מקוסקת סיהס צח פרעה
אס הוא חסופי או הוא מילדי העברים סהסליכחו אמו
מפני פחד הגזירה וכססמעס סקולו כנער סבינה סהוא
מורז וסיינו מסלטי דרמיס אז ותחמול עליו ותאמר
מילדי העברים זה ועמחה פחד סהליכחו אמו ולא חסופי
הוא ודוק כי ככון הוא נסיד.

ויי"ד צימיס סהס ויגדל משה וגו' וירא אים מלרי מכה
אים עברי מאחיו וגו' הנה דקדקו סמפרסיס מאחיו
למה לי סלא צודאי עברי הוא מאחיו וכנר אחר חל אחיו,
(צ) ויסן כה וכה למח וסיה די נאמרו וירא כי אין
איה דלמח לן לידע איך סיה ענין ראייתו, (ג) אכן
נודע הדבר סחיבת אכן מעמעו על דנר סמונן ולא עיד
הריגה דאיכ סיה לו לומר נודע הדבר, ולכך דרסו רז"ל
מח סדרסוונס אחי אענה חלקי, וסכיל סהקדים דרקדקו
סיהס נסלוחס סבייה סל נסלוחס למח וסיה לו לומר
וירא נסלוחס או אח סנלוחס כמו וירא אח עכינו,
ופירסו סהיו מעיין ומחשכ נסלוחס למח ועל מה עשה
ס' ככה לעס סנכחר עכ"ד, ונדרכס חלך לפרס מכאן
ולסלחה וירא אים מלרי מכה אים עברי מאחיו סהיס
ענין סהיה כלמח מאחיו סהקיתו אותו לכך (וכדכחיב
מחרקיך ומחריציך מעד ילאו) ויסן כה וכה להנין נסל
מי הרעס סזלח דסיינו מי סמוקית וירא כי אין אים סהיו
כולס מכחיסין ומנקין עלמס ואעפייכ ידע צודאי סהיה
ססה רק לא ידע מי, והנה אחיכ כאשר אחר לו כאשר
הרגת אח סמלרי אז אחר כיון סחרה לך דנר הריגתו
נודע סחתה הוא סמוקית ככ"ל.

ויפן כה וכה, איתא נמדרס רחא סאין אים עחיר
ללמח ממונ סיתגנייר, לבאר איך דרסו יולא מהפסוס
כ"ל דחא קסה על ספסומו סא מפני יסרלל לא סיה
מחייירא כדאיחא נמדרס ויסמנחו נחול אלו יסרלל סנאמר
והיו זרעך כחול סיס, ולי מעוס מלרייס סלא כיון
סחרנו נסס סמפורס גם מוח סיה יכול להרגו, ולי
דוח סמלרי סיה חייב מיתח דביכ סהכס יסרלל חייב
מיחא, כמבוחר נמסכת סנהדרין (דף כ"ה ע"ב) אצל
אלו לא סיו חייבין מיחא סלא מיע סיו חייבין על סלא
מיחא, דביכ כלטוה על סדיכין כמיס סרמוניס לענין אכסי
סכס סיו דמוכח הדרס דרלח סאין אים עחיר ללמח
סמח, אצל אס סיה עחיר ללמח ממונ לא סיה סורנו
סגס

הגם שהיה חייב מיתה, ולכך היה לריץ לרחות שאין
 אים מלרי שם שלא יגיד, ופי' יהרגוהו גם כן, שמה יהיה
 שם חיזה מלרי שלא ממונו אחר כמה דורות איש כשר,
 ואיכ אין מקרא יולא מדי פשוטו, והדרש נובע מהפשוטו,
 וכן ים למרש דברי הדורש ראש מה עשה לו צניה (שנא)
 על אסחור ומה עשה לו צדקה, שהוא נובע גיכ מהפשוטו,
 דייל דמי שדרש לדרשא זו מתרן להך קושי' דנשם
 המפורש היה יכול להרוג כמה וכמה, דלא היה רולה
 להרוג רק אותו מחמת שנחייב מיתה עפ"י דין שנא
 על אסחור והכחו וכמו שאמרו רז"ל דיצב עליו דין והרגו,
 דביכ נהרג בעיאל ובדיין אי. אבל אם היו עומדים שם
 המלריים ולא מיחו לא היה הורגו, דמאלן דדריש ראש
 מה עשה לו צניה וכו' קוצר כסגרת תרמין (צפ' וישלח)
 דמקום שלא מיחו ביכ אין חייבין מיתה עפ"י, וממילא
 שאין להרוג לזה מפני סירא, ולכך אמר וירא כי אין
 איש אז ויך את המלרי והדרש נובע מהפשוטו כאמור,
 ועי' קשה דנחמד עניי' חייב מיתה או מהצית או
 מהסדה ומהכחוש משמע דדוקא משום שניהם הרבו והכיל
 עפ"י המצואר בתוספת עי' (דף קד) עי' חובל במהרי"ם
 איש) דאף דביכ אזהרתן זו מתתן בלא עדים והתראה,
 חסיה אינו חייב מיתה רק אם כידון, אך הא יצב עליו
 דין וביכ נהרג דדיין אי. ונפרט שפרעם מינוחו אך הא
 קייל אין עד נעשה דיין רק אם ראש נעשה הראוי לדון
 דתינו ציוס דלא תהיה שמועה גדולה מראיה, ואף דביכ
 אין עד הראיה נעשה דיין, היינו משום דכתיב ושפטו
 העדה והלילו העדה וכיון דחזא לא מלי חזי ליי זכותא
 עיכ, איכ היינו דוקא בישראל דכתיב והלילו העדה,
 אבל לא צניכ כרל, והנה באותו מעשה דבית אף אם
 לבו סלך וראש עיי אור הנכוז מיו אחרו מעשה צלילה הוי
 כמו שפרטי ועל הכאה לחוד דסיה מלקחו ורודתו כל
 היום ודאי היה למראה עין משום עצודה, ועי' מינהו
 פרעה לשוער ודינא דמלכותא דינא לענין מקים, ונפרט
 שמקרין השיי' לעצודה כנאמר לאברהם, אך משום שראש
 מה עשה לו צניה מכח זה ידע שמה עשה לו צדקה
 לא הוי משום עצודה פרעה, רק משום שהרגיש נמעשה
 דבית ואיכ חייב על מה עשה לו צדקה ככיל.

ועוד יל ולבאר מה דנאמר למשה מיד צנצואה ראשונה,
 ושאלה אשה משכנתה וגו' כלי כסף, דהנה מצואר
 נמדדע שמואל דהיכי דהורגו שלא כדן הקניה. ומזין
 עדים סיראו עפ"י, ועפ"י מצואר ויפן כס וכה וירא
 כי אין איש רואה איכ דן משה ודאי דחייב מיתה כיון שלא
 חזקין הסיי' רואים דהיה מקופק אם חייב על הכאה
 כיון שהוא על מלות פרעה ודינא דמלכותא דינא אך
 אם אינו מודה גזירתו על כל צני מלכותא לא הוי דינא
 וסיי' וירא כי איש דייקא, אך הלא לעומת זה הלא
 נאמרו לכך צנרים צין שנחריס, אך יל הלא לא נאמר
 נפירוש למלריס, ועוד אף אם נגזר עליהם המלריס

במסכתא סנהדרין (דף כח ע"ב) אריח צני שעה

אם ישראל חייב מיתה שנאמר ויפן כס
 וכה וירא כי אין איש ויך את המלרי עכ"ל, ותעשו
 דהיל להציא צקילור שנאמר ויך את המלרי והכיל דסיס
 דקשה הלא נאמה אין שום גילוי לדין זה לא מאדם
 ולא מנה טכטוס בזה רק מהאי עונדא דמשה, ואדרבה
 רק צו' מלות נלמו אדם וכה, ואין זה בכלל, וכנאמר
 נסנהדרין ובמציס הלכות מלכים, הלא דנחדש אפי'
 משה, ואיכ קשה מאין היה משה יודע חידוש זה, הלא
 אחר זה נמדדע היה לו כנאמר ראשונה כנאמר מפסע
 הספוק ואיכ א: לא היה נביא עדיין, וליל עפ"י המצואר
 נספר מדרש שמואל עהיפ שופך דם האדם נאדם וגו'
 שהשיי' מזמין עדים סיראו למי שהורג שלא כדן, וכן
 מצואר מן התרגום, איכ כיון שראש כי אין איש מכח
 זה ידע דחייב מיתה מן הדין, לכך ויך את המלרי וסנן,
 ופי' בידי משה על המדרש ראש שאין חולתה של לדיקיס
 יולא ממונו עפ"י מיש צסם גאון אחר ואף אנו נאמר
 לדרכיו דמזה ידע דהוי הדין דחייב מיתה, ואיכ איש
 שנערה הכיל דאי לא הוי מציא רק ויך את המלרי היה
 קשה על משה מרל, עיכ הציא כל המקרא כדי שלא
 יקשה גם על משה והצן.

עוד יל דכל עיקר הוכחה הוא מכח רישא דקרא,
 דאי מוין את המלרי לחודי' הים מקום לומר
 דמקום

דמסוס שהכה את ישראל הרבו אצים שאינו חייב עיניהם מן הדין וכדאשכחן צנני יעקב שהרגו לאנשי שכם הגם שעפ"י דין לא היו חייבין מיתה וכדכתב הרמב"ן פס עכ"ז הרבו אותן מטעם המנוח שם עיי"ש, הלא מדכתיב ויפן כה וכה וירא כי אין אים ויך וגו' דמשמע שם אים אים רואה לא היה חורגו, וקט"ה ונני הים מחיירא מישראל ודאי לא וכמס"ל ואי ממלכיים הלא כמו שהרג את זה נסם המפורס כ"כ היה יכול להרוג כמה וכמה סירלה, איך שלא היה רולה להרוג הלא למי שכתחייב מיתה צדין איך מדוע הרג את המלך הלא ע"כ צ"כ שהכה את ישראל חייב מיתה, והדרש ראה מה עשה לו צניח איהו לא ס"ל, או י"ל דקובר הלא דוכח מה שעשה לו צניח הוא דחייב מיתה על מה שעשה לו נסדה וכמו שכתבנו למעלה ודוק.

וידה צימים הרגים ההם וימת מלך מלרים ויחננו צנני מן העבודה, עי' רש"י שפ"י וימת מלך מלרים סכלערע ויהיה שוחט תיכונת של ישראל ורוחן צדון, וכחז המזרחי דאי וימת ממש למה ויחננו עיי"ש, אך הקשה דאיך ויחננו סתמא מצע"י ל"י לעכתז ואיך נאמר ויחננו מן העבודה, ועי' צנ"ש אחרון מ"ש נסם הפיר דהכה הקציה אחר לאצרהם ועבדום וענו אחסם ארבע מאות שנה ולא היה רק רדיו, וכחצו המפרשים דמחמת ס"שאל פרו ורגו מאד היו עובדין צדיו שנה כמו צח' שנים, ולפי"ז כשראו ששוחטין הילדים איך לא יהיה הרגה כ"כ ויתאריך זמן הגלות יותר ולכך ויחננו צנני מן העבודה שיהיו זמן רב עוד בגלות עכ"ל, ולי כראה עפ"י דאיתא דריצוי עם השלים למנין ח' ויחננו כמי דקוטוי הטיענור השלים ואיך כשפ"ח וזמנע ר"ל ששחט את ילדי ישראל ככ"ל ממילא לריך. לחיות קוטוי הטיענור טיטלים, וז"ש ויחננו צנני מן העבודה דייקא והנן.

ועוד כ"ל דהנה מלך פרעה סנגר טיענורו אללו כך וכך ודאי נחשנו הילדים ששחט כאלו עבדו דהרי הוא בעלמו שחטן והמעטון, ואם מלך ישראל סנגור עליהם טיענורו כך וכך ודאי לער זה קראו צניהם נסחטים טקול כלער עבודה ולפי"ז הפי וימת וגו' ויחננו צנני כמו שדרשו רז"ל זה נחשז מן העבודה הן נולד פרעה הן מלך ישראל לכך ויזעקו והעל טועתם ככ"ל.

ותעל טועתם אל האלקים מן העבודה, כנר כתחתי לפרש וזן העבודה קמא דכתיב בקרא הכ"ל ועכסיו אפרס הך מן העבודה בחרא, דעור יס לדקדק דכתיב ויחננו ויזעקו ולא נאמר וילעקו צנני אל ה' כמ"ש אלל הים סוף, והכ"ל דהנה ידוע דהשי"ה שימע חפלה כל פה, והנה עבודה זו חפלה כמו שדרשו רז"ל על הפסוק ולעבדו בכל לבבכם (תענית דף צ"ג) והנה חפלה נעת לרה היא מיע שחפלה דאורייתא לכ"ע, לכך המחפלה נעת לרה עובד השי"ה וראוי טיענהו, משאיך כשאנו מחפלה להשי"ה רק שואג ומתאכז מכאב

לנו ואינו קורא להשי"ה כלל ודאי אינו ראוי טיענהו השי"ה, רק אם מרוב עבודה נסחם עינו ולנו ודעו וסכלו עי' שאין לו לב להצין לקרוא להשי"ה אונס רחמנא פטרי' ונחשז כאלו לועק להשי"ה, והיינו ויחננו סחם וכן ויזעקו ולא נאמר אל ה' כי מגודל הלחץ והדחק שזענר את האדם על דעתו ועיד קונו לא שמו אל לבם ללעוק אל ה' רק סחם כלועק מכאב לב אעפ"כ ותעל טועתם אל האלקים מן העבודה ר"ל מן צניח עבודה זו חפלה והנן.

א יחננו והעל טועתם אל האלקים ושחט חמור למה הלא לא לאל יזעקו עי' אחר וזן העבודה הואיל ומרוב עבודה נסחמו עיניהם ולבם והנן.

א יתנאר אומרו ויחננו צנני ויזעקו והעל טועתם אל האלקים ולא נאמר וילעקו אל ה'. בהקדים מאמרינו לפרש הפסוק (בחפלה למטה תהלים פ"ג) אלקים אל דמי לך וגו' ואיתא במדרש אס אנו דיומין סנאמר ידמו זקני צח ליון למה אחס דונוס אל דמי לך ע"כ, כי הנה צעת רליון טוב לפרש החפלה צפה שחוקצל החפלה ע"י מלאכים מכניסי החפלה, וכמו שסידר יולר צרהטית מוויכס על כל דבר, אצל צעת לרה דלז יס מקטריגיס אז קרוב ה' לכענרי לב ולא ע"י מלאכי השרת שהם אינם יודעים מחשבה שכלה, והיינו (איוב ל"ו י"ט) היערוך טועך היערוך דייקא לא צלר כי אז וכל מאמלי כח שאין קטרונו, אצל צעת לרה עי' נאמר אשמרה לפי מחסום צעוד רשע לכנדי, ומסוס זה אין אומרים תחנוכים צניח אצל, והנה הוא יתבדך תמיד רולה להטיב רק שחקטרוגים ונוכעים ומעכבים, וז"ש אס אנו דיומאס איך אין קטרונו למה אחס דונוס, וז"ש (תהלים ס"ז ו') אך לאלקים דומי' נפשי כלומר אס דומי' נפשי הוא רק לאלקים כי ממנו דייקא תקותי כי אין אני כדאי ט"סכיונו הפמליא רק הוא ית' מלא רחמים, והנה צארץ מלרים ידוע כי נאמר ועצתי וגו' ודרשו אבי ולא מלאך, ופי' הארי' זלוקיל שאין מלאך יכול ליכנס לשם, ועי' חפלה צדצורים ותנועות לא יתכן, עי' אחר משה כלחתי את העיר אפרוש את כפי', ולזה רק ויחננו צנני ויזעקו שהא קיל צלי דבור עי' ותעל טועתם אל האלקים והנן.

ומשה היה רועה וגו' וירא מלאך ה' אליו צלצח אס מחוך הסכה, אמרו רז"ל (במדבר שמות) הסכה צניחטי קיך רימו לי ימי חיי ע"כ, וכדי להצין מאי ענין זה לכאן כ"ל לפי מה שזכינו לראשונים שצרחו מן הגדולה כמו צשאל והוא נחנא אל הכלים, וכן צהוריו (דף י"ד) צדצרי ר"א בן גודגד עיי"ש, והנה טעם צריחתן מן הגדולה הוא ודאי מיראת החטא סן ירוס לצנו ויחטא, וצחורה הזסירה צמלך לצלחי רוס לצנו מאחיו, והנה אמרו רז"ל (יומא דף ל"ח) מי טענור רוב טכותיו ולא חטא טוב לא יחטא ורגלי חסידיו יטמור עי' והנה לפי"ז מי טענור רוב טכותיו טוב אין לריך לצרות

לברוח מן הגדולה, וכקדים דברי מהרים מלוצלין צהענית
פיג (רף כיה) במעשה דריא בן מדה דתוי דחיקא ליי
צמחא וכו' חיל ניחא לך דאחריו עלמא וסדר אחריו
וכו' חיל עכי דחיי כפיסין או דחיינא חיל דחייית חיל
אי חכי לא צעיקא דהיע דעיקר רלוכו של ריא שלא יחיה
לו עכיות היינו פהים ירא שלא יעציר אותו על דעתו
ודעת קונו וכספסוע דמאי דחיי כבר כפיסין איכ כיון
פעצרו רוב פנותיו ולא חמא טוב לא יחמא עיכ אשר
חיה לא צעיקא עכיד, וחסה מעה היה אז בן פמוכים
פכה, אך פמא יחיה כמה פאות פכים לכך כרוז לו
פפנותיו קיכ איכ עצרו רוב פנותיו ודוק, ואעפ"כ צרה
מן הגדולה מחמת שלא רלה ליטול גדולה על אהרן
אחיו, וכחמו הסייה שלא יהיה בלבו של אהרן עליו,
אבל אי לאו הרעז הזה היה צורה בעלם ודוק, ובזה יובן
דברי דסיי פכתא שלא רלה ליטול גדולה על אהרן אחיו
פהים גדול פמכו פפכים, ולמא לא ניחא כפסועו שלא
רלה ליטול גדולה כמו פמלינו פפאול, ולמיס איס, ופסיי
יפ לייפג המדרש אחת המילות, לנא פכנה (פוכא) ציעיד
חיצ דרוס פכי) דריל דמא פהחילות פכנה היה לרמוז
דרגלי חסידיו יפמור-איכ אעצרה כל וארמא ודוק.

עוד יל על מה שרימוז לו ימי חייו, בהקדים לזכר
הנמר (בזכות דף ז') ויאמר לא תוכל לראות
את פני, תכיל עצמי, דריצק אל הקנים למטה כשריתי
לא רלית ועכשיו טאחת רולה טוב אין אלי רולה, והכל
זה עפי" מש צעיר פנימין על הספוק הן הראו ה'
אלקינו את כבודו ואת גדלו היום הזה ראינו כי ידבר
אלקים את האדם וחי ועתה קרב אתה ושמע וגו' ואת
תדבר אלינו, דעתה על הספוק כי לא יראי האדם וחי
יס פני פירושים האחד כפשוטו טאם יראה ימות, והבי
טוא כמרדכי כי לא יראי האדם טאם יראי וחי לעולם
טארי המלכים רואים וקיימים לעולם, והנה טאחת אי
לא הוי טעמו לא הוי מייחו לפי טפנים טפנים דבר ה'
עומק, וזה מה טאמרו הן הראו ה' וגו' היום הזה
ראינו כי ידבר אלקים את האדם וחי דהיינו כפי" הבי
ואיכ כהיה מעתה חיים לעולם ואיכ הו ליכא פקידא
טמה טכטמע מעתה מפי ציו לומר כטם טהוא עובר כך
הלמודו עובר כי טבורים הוי טהיו קיימים לעולם ועיכ
קרב אתה ושמע וגו' עייט ורפטיה, והנה אף טיולק
הן מייח אינו אמה טראו אוחו טארי טעמי (א) דאיכ
היה מעלתם גדולה ממעלת מטה טלא זכר לראותו
(ב) דאיכ הו דהוו מטיס לאלתר הו דלא הוו מטיס כלל
וטנן, והא דאמרו (רז"ל ע"י דף ט') אלמלא לא טעמו
לא הוי מייחו היינו מוטס טפסקה וזהמחן וטנן וזיכ
מייח ילא מזה דאם זכר לראותו חי לעולם, והנה איהא
בדרש כיון טהגאולה היה עיי ציו לכך חוזרים ועטענענדים
וטעטס גיכ כטם טהוא עובר וכו' כמו טאמרו לענין
טהכח דאחי מחמתי" לא עדיק מיי" וטנן, ויחנן

סרלה השנייה קיחה למעס גילוי סכינה כדי קיחה
לכלה ומעלה יתיה הגולה כלחית, ותנס לח חס סיס
עציר סיה הגולה כילחית ומעלה סיה מעציר רוח
סעומאח כמו קיחיה לעתיד ואין ילסיר צעולם ולא סיו
יסרלל חועלס, וגנס הלל חמרו (פיז דק ד') דלל סיו
יסרלל רלויס ללוחה מעסה רק כדי לסורות סעומה,
ואלו מעציר רוח סעומאח סוב חיל לסורות סעומה וכיון
דלל סוי חמלו לל סוי עייתו כמו סלמרו דלל וסיה
סכל טוב, חלל כיון סלל הסחיר עסה פכיו חכ הגולה
סכעסה חל על ידו חכנו כלחי ולא מעציר רוח סעומאח
וחמלו יסרלל ועמו, וחלמלל סיה עסה חל לל סיה צל
דור המדרג לעוסיצ כמו סדרסו (נמדרר פולחמחן ס' פי)
צפסוק כי סס חלקת מחשק ספון כדי ויחל רלסי עס,
וזל סלמרו הסגים כסרלית סלל סיה סוב לכל יסרלל
לל רלית, ועכסיו סלחח רולס וסוב לך לעדך סוב חין
חכי רולס ססוב חינו טוב ליסרלל, וסגן כי ככון סול
כסיר נוצס מסולק קוסיח מחסלל לריצק דלל סוכל
לרלוח חל פכי חיינו עככי סלל רלית חכ סיסל דקלל
כי לל ירלחי חלרס ססיל כחינה עסס חינו מוצן כלל
עכ, ועפי חלמור סול מכוון יסל דסיק עכסיו לל
סוכל לרלוח פכי וסעסס כי לל ירלחי סלרס וחי סיינו
כפי סככי סלל ירלחי חלרס חלל חכ סול חל לעולם
וזס לל יסכן עכסיו מחמח סלל רלית כסרלית וחמלו
יסרלל וכלמור, וכן סול מדוקדק גלסון סמדרס פג
עייס, (עכיה), ותכח יל דמסה חסג סכלחיה יחיה
לעולם לפי סלל כסכס מעץ חרעח ססיה צכס, חלל
צלחח לל סלוג לכך רימו לו יעי חיו, ועור חלסיר לומר
דסיה קסח למסה כלוס מחל פכים יס צדצר סיוכס לעס
סלל זכח מדיין סוס ככרל לזל רימו לו יעי חיו קיכ
דמזח מנולר דסול חחרועה לפי סלל כסכס מעץ סדעח,
וסגן כי ככון סול צסיר.

וירא והנה הסכה נוער צאץ והסכה אינו אכל
ויהאמר מעתה אקורה כל וארצה וגו' עדוע לא
יבצר הסכה כנר צאצרו הסקוקים האלו צאצ סייט (צפ'
נח צדיה צבי ויסלח את העירב הדחיד סלח סקך ויהשיך
עייש) ונחה כחמר צדך אחר, דהנה כמו סנודע סלמלס
צעת עליי הלדיק חוזרין ועספספין אחריו דלולי לעלי
זו אינו מזוכך, ככה הלדיקים צעוסי צעת עלותס לאיז
מדריגס הס עוסיס סנודע מחדס, והנה מעתה סיס כולו
סוב אף ענותכותו חרבנו לחסוד עלמו, והנה צערה וז
כחחדס לעשת, מדריגס סכנולס וסיס צסכה עחשת עמו
אככי צלרת, כי סיס הערלה עצור יסרלל, אכל קורס
ססמט מעתה מותס המרלה ססנ ססול לרעז כי אף
סנוער צו אס הי' עדיין לא כילה סקוליס ען גופו, וסיינו
וירל מעתה ריל סנין והנה הסכה נוער צאץ ואעפיי
הסכה אינו אכל, ועיכ אמר אקורס כל ריל לסון ססנודע
כמו קור מרע וארלה את המרלה וגו', ריל סלחכס
למדריגס

למדריגה זו כי מודע לא יצטר וגוי הלל לא צעמים היא. וירא ה' כי קר לראות ריל כדי לראות ויהי קשה צעיו ית' לערו של לדיק עיכ אחר לו אל חקרב הלום ריל לנחינה זו, כי המקום ריל מדריגה כמו שמוצא צמיח, אדמה ריל שחפילו האדמה ענך הוא סניף קדש הוא, רק עם סנראה לו צסנה ביאר אחיכ הכה לעקה צני ישראל וגוי וסנן.

ובאופן אחר יל כי צאמת כאמר למטה לך רד כלום נחתי לך גדולה וכו' אף שמשנה היה כדאי צעלמו מיע כל הספעה הכנולת בזו חייבה חכונתו ית' צציל ישראל שצאותו הדור שהיו סיר כולל כל הפרלופים ובהם היו כל הנפשות כנודע והנה כל עלול לעילתו יקרא ארץ לנגד עילתו שמוטפע ממנו ועיכ נקראת הסכינה ארץ, וכן מדרג' תחנכה לעליונה מנכה, והנה היה כלרך כאן להלחיג לז מטה שירלה צעליחות עיכ כשאמר מטה חקורה כח ואחרת וגוי חלה הראיה צעלמו כאמר וירא ה' ריל השם צמר (עיר רואה אכי אה דברי ארמון) כיי סיר ריה כינסת ישראל סימך רייצול לראות עיכ כאמר למטה אל חקרב הלום כי המקום ריל המדריגה אשר חתה עומד עליו ככל הוא אדמה קדש וסנן.

עוד ירעו וירא ה' כי קר לראות, עפיי המצואר צספרים כי העיקר הוא הגאולה הראשונה עמלרים והגאולה האחרונה העתידה ציצ כי כל הגליות היו רק לסתלים גלות הראשון, וכל הגאולות נחתיים היא רק לפי שעה עשאיכ גאולה הראשונה ליתן תורה שהיא נילחית וגאולה האחרונה ה' ימלך לעולם ועד והנן, והנה הגלות הוא הפח והעלירה פח יקוש, ועיי כאמר הפח כצמר ואנחנו כעלטינו, ונביאר צספרים כי הגאולה הראשונה נעשה עיי אוח אוח קעיד, כי צאה צין אוחיות פח ונעשה פסח, ובגאולה האחרונה עיי הרייץ כי הצא צאוחיות פח ונעשה פרה ילין ופרח ישראל ואז יחוקנו כל הרפיה כילילין סנפלו צחטאו של אהריר כנודע, ואחיה צמדרש רצה (בראשית סיד) מים העליונים יחירים על התחנכים שלטים כקוסעלות, ועי כנזחיק שומרש סים העליון מחוס צסס עיי והתחחון צסס עיי לא וחשוב כמה עולה יותר צמכין סס עיי מוס מיי הוי אומר שלטים, ובגאולת מלרים צסטה קריעת יס סוף נחגלה ה' למטה צסס עיי הרעו צספוק ויסקע ויצא ויט סהוא צניצטריא חסד אז תסתפק כחומר חותם, דידוע זרע חומר הוא שלטים סלין היינו שלטים כקוסעלות, ונחחס העליון צסס עיי והתחחון צסס עיי, והיינו דכתיב דרכה ציס סוקיד אז היה צסיעור חומר שהוא שלטים מרות מים רבים סתחחוכים על העליונים והנן, עכיד הנזחיק, והנה בגאולה האחרונה כיעי לאחך מארץ מלרים ארחנו כפללוח, ועפיי פירשתי (לקמן צפ' צא דיה ומוטע) מי שעתיד לרפאות צצרו של יס הוא ירפא לך והנן, והיינו וירא ה' שצמר ה' (ככיל וכמו סדרשו צמדרש וירא חלקים

חת האור חלו מעשיהם של לריקים וריל שצמר צמעשיהם של לריקים) כיי ניוטריא שלטים והיינו שלטים כקוסעלות הכיל סהוא מוטפע צסכי הגאולות, וגם סיר, סימך בגאולה הראשונה ורייץ בגאולה האחרונה, לראות, דהיינו להסגיה על ידן והנן.

של כעלך מעל רגליך כי המקום אשר חתה עומד עליו אדמה קדש הוא, כראה דכל הכנולת היה להידיע לו שצחן וזכותן של ישראל כי סיה הדור ההוא ספל צעיו מחד עחמת סראה מה סעוסיין צמלרים ולא ידע כי סכל הוא מחוך סיענוד וטירוף ולא כחצס לחטא כי חנוסים סמה וכמו סאמר וכי אוליא ופרסיי צאיה זכות. עיכ הראה לו יחיש צזה סאמר לו אדמה קדש הוא סלא חטאו ישראל, עפיי אמרס צמסכת (וצחים דף מיא עיי) צצנלי, ובירושלמי מוסכת סעכית פרק צ' כי צפר כהן המטיח כחיב אל פני פרוכת הקדש, וצפר העלס דצר של ליצור כחיב אל פני פרוכת ולא כחיב הקדש, דאס חטא כהן המטיח עדיין הקדושה צמחומה, וכשחטאו הליצור אין הקדושה צמחומה, וכמו שהציא סיימ צסס תורה כסנים אס רוצן סרחו אין סמליא סלו קיימת, וריל סיכ דישראל עיקר ספרי של עוהיז ואס חטאו אין קדושה צעולס עיכ, וכמלא צזה דהראה הסייח למטה דים קדושה צאיה מקוס צעולס הראה לו סלא חטאו דאחוסים סמה והנן.

אדמת קדש הוא עי כלי יקר למע צמטה כאמר אדמה קדש וציהושיע לא כאמר כן אלא קדש סחס ולא אדמה קדש, והכיל עפיי מה סכחצ לעיל כי ססיית היה חפץ סיהיה למטה גילוי סכינה כדי סיחיה כלח וצמילא יהיה סנאלות כילחית וחיכון עולס על ידו, וידוע כי מקוס היינו מדריגה כמו סהצחתי לעיל, ועי צציר (פ' צ' סיי צ'), ובנזחיק סס, והעצואר דלעמיד יחעלה סארץ יותר מוטמים והיינו המקום (ריל המדריגה) אשר חתה עומד עליו אדמה קדש, דהאדמה יפסה קדש מה סאיכ ציהושיע, והנן כי ככון היא צסיד.

ויסתר מטה סכיו כי ירא מהציע וגוי ואמרו חזיל (צרכות דף ז') צצכות ויסתר מטה סכיו מהציע זכה לתצונת ה' יציע וצזה פירשתי מאמרס לך לפון לעולס פתוח ריל כלומר מי סמלפין עלמו סכל פתוח לסכיה, איי זה סלדיק סעדיין הוא לפון לעולס הוא פתוח לרבך צי להנית מוטצו, וסמניד זלחיה אחר לך לפון לעולס פתוח ריל צלד סמלפין יחיש עלמו הוא פתח ללחא ממנו וסנן.

ויאמר מטה מי אככי כי אלך אל פרעה וגוי ויאמר כי אסיה ענך וגוי, כיל עפיי מה ספירשתי (צפרשת צראשית צספוק חלה חולדות סעמים וסארץ) אמרס כל סמחגלה מרצה חמה, עפיי ססיד נדרך עניוס דרוש ייד עהיפ ויטח אדם ויטפל איס וגוי עייס) כי סעכיה מורה על סנצראה העולס צרחמים וססיפן צהיפן עייס

עיינו, ועפ"י מנחם כי משה אמר מי אכזי כי הים
 ספל מאד בעיניו ואיכו ראוי לסליחות וכי אולי פרטי
 באיזה זכות, וחסד לו השייך כי להיות עמך ואשכנח את
 דכא וזה לך האות על העתיד שיהיה עמך כי אכי
 מחנה צבאות מה שאתה רואה עכשיו כי אכזי סלחתיך
 וגוי ומה שאתה שואל באיזה זכות וזה לך האות כי אכזי
 סלחתיך וזה יוכן סכנך העילם ברמזים, ועוד וזה לך
 האות כי אכזי סלחתיך הוי אות על שבעדון את
 האלקים כפרטי שתקבלו חסור על הדר הזה דייקא,
 כאמרם שהם הכמוך סנהדים והנן.

ויאמר משה הכה אכזי זה אל צני וגוי ואמר לי
 מה שמו מה אומר אליהם ויאמר חלקים אל
 משה אחיה אשר היה ויאמר כה תאמר אל צני אחי
 סלחתי אליכם ויאמר עוד חלקים אל משה כה תאמר אל
 צני ישראל וגוי זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור, וקס
 עוצה. (א) וכי משה שהיה אז בן שמונים שנה עדיין
 לא ידע שם ה' והלא אמרם אזיו זקן ויושב בישיבה
 היה כאמרם זיל צנורא וגם הלא כנר הרג המלך צס
 המפורס כמו שדרשו חז"ל בפקוק הלהרבי אתה אומר
 וגוי ואיך לא ידע שם הפסוק. (ב) מה זה שהציב לו
 יתש על זה אחיה אשר היה היה לו יח' לומר למשה
 שיאמר להם ה' שמו שם הכהני צכל. (ג) מה שכלל השם
 אחיה, ודברי רז"ל ידועים ודברי חסידים כפטיש יפיל
 קלע. (ד) מה שחזר ואמר חסידה אחרת כה תאמר
 אחיה וגוי (ה) מה שחזר ואמר עוד כה תאמר וגוי זה
 שמי לעולם ופירשו רז"ל (פסחים דף כז) לא כשאי
 ככתב אכי נקרא וכו' מה שייכות יש ליריעה זו לכאן.
וכדי ליישג כל תכל כיל כי משה בעלמו היה רלונו
 לידע אם הגאולה שלו יהיה הגאולה האמיתית
 ויצטרך רוח הטומאה מן הארץ ויהיה ה' אחד ושמו אחד
 כמו שהיה לעתיד, וכמו שדרשו חז"ל (פסחים דף כז)
 אחד הקב"ה צעוה לא כשאי ככתב וכו' אזל לעתיד
 וכו'. או לא יהיה גאולה רק לשעור ועדיין לא יצטרך
 רוח הטומאה מן הארץ, והשם עדיין לא יקרא ככתבתו,
 וידע שגם צני ישראל דייקא היינו עליו שחוקקו
 לידע דבר זה, והנה מגדל ענוותנותו לא נשאו לבו
 לבקש הדבר עבור עלמו רק ביקש עבור ישראל שישאלו
 מה ישיבם, והנה דעת לכבד נקל שאם אהנו מי מאתנו
 שמלפני לישועה בראוי יש לו כאז לב אחד מאד מהמשכה
 הגלות עלכו"כ אותה כאמן לה' ולישראל עמו כמשה
 שבעה שמוקם שיתקדש שמו יח' בכל העולמות לעדי עד
 ולכלל כללים וקרן ישראל יתרום ויתכשר לעלם ולעלמי
 עלמיה ולא יוקסו לדאגה עוד ולא יסיף להגלותם,
 שאין לשער ולהעריך גורל טומאת הקוים סלזו ואם באותו
 עת יבא המגיד ויביר פחמים שלא יתקדש עדיין שמו
 לעדי עד, ועוד צעוה יתחלל שמו זמן זמנים טובא
 ועוד יאמרו צעוה אחי חלקיהם, וישראל יגל צדאם

בולים ויפלו רעות רבות ולרות לרורות מר טומאת
 רב מאד, אין צעורה רעה גדולה עזו ללדיק כזה, ועפ"י
 הטבע צעורה כזו טחאומית טעמחה לינון תמטעף נפשו
 של הלדיק ויפחה כרגע, אם לא עפ"י נס, והנה דרך
 העולם בהדעה כזו שלא להגיד את כל ונוכח עד
 זיבולא בחרייהא תיכף ומיד כי יאמר פחמים מאד, רק
 מרמזין לו צדמו: מעט סינין וירגיש קלת ויהיה כמחפץ
 מחריד ואין מחריד, ואח"כ כשנא לדי חסדה קלת
 מרמזין לו צדמו יותר מנוחל ואח"כ מפרשין לו גאר
 היטב, וכך עשה השייך צדמו רחמי וחסדיו עם משה
 עבדו כאמן ביחו כמו שאנא, ונקדים עוד המנוחל
 נפי חכמי אמת כי השמירה שלא יגעו החילונים באיז
 דבר קדושה הוא עפ"י שלשה צחינות אחי דאלפיין,
 אחי דהסיין, אחי דירדיין, דסיינו אחי קצני, אחי
 קניא אחי קסיא, נגיטריא חותם עם סכולל עיב, וידוע
 דבעת שעדיין לא נצטרך רוח הטומאה מן הארץ לדיק
 לשמירה בחותם הק' סכל, אזל כשיצטרך רוח הטומאה
 וקסרל דמאכנותא טוב אין טען ואין סנע רע ואין
 לודך לשמירה, ועפ"י יתבאר הפסוקים שאמר משה
 ואמר לי מה שמו ר"ל הא"ך הוא אתה שמו אם נקרא
 ככתבתו או כקריאתו, אם יהיה הגאולה שלימה וכלית
 ראוי שיקראו ככתבתו מה אומר אליהם, כי גם אכי
 איני יודע הדבר, והציב לו יתש אחיה אשר היה ר"ל
 שעדיין לדיק לנחיתת אחיה שהוא החותם לשמירה,
 ומחילא יוכן דעוד יהיה גלות ואמר רק שני פעמים
 אחיה ולא שלשה פעמים כדי שלא יהיה הרמז נגלם כי
 ולא ילעטר לער גדול פחמים ועיב הרגיש ששם קלת
 כמחפץ שלא נחלט בלזו צדורא כונה השייך לשמירה
 הואיל ולא אמר עוד אחיה אחד דלשמירה לדיק השלש
 צחינות, ומי הרגיש קלת הואיל ואמר שני פעמים
 אולי יאמר עוד אחד כאשר היה באמת, וסיה כמרגיש
 ואינו מרגיש מחפץ צדור כוונת טעוה יח' וסיה
 מלעטר ואינו מלעטר חרד ואינו חרד, עומד בתעוה,
 אז אמר השייך חסידה אחרת כה תאמר וגוי, ואמר
 עוד פעם אחד אחיה כדי שישלמו כל השלש צחינות
 של אחיה לשמירה, ואז הרגיש משה וסנין לגמרי, ומחילא
 מוכן דעדיין לא יקרא ככתבתו, ואז פירש לו השייך
 לגמרי ואמר עוד חסידה אחרת כה תאמר וגוי זה שמי
 לעלם וגוי דהיינו לא כשאי ככתב נקרא וכו' כמו
 שדרשו רז"ל, וכמו שפרטי העליהה, שלא יקרא ככתבו,
 ואף שזרע לו צדמו אף עפ"י אמר לו צפירוש כי אין
 קומיין דבר גדול כזו טומאת לרורות סהוגם את ששם
 באותיותיו וכו' על דמו עופט, והנן כי ככון סוא.
אחיה אשר היה, פי מהרי"א ובעקרים שפירשו סמ"י
 באשר אכי נחלא, ולי נראה גם כן פיר שפירשתי
 (ישעיה כ"א) אכזי אכזי הוא מנחמכם, עפ"י דברי
 הרמזים כי בכל מה שיאמר חסידה אין צו נוסף על
 עסוה

אז עס יקרא ככתוצאה, וזה זכרי לדור דור כל זמן שהוא דור הולך ודור בא והנן.

(ג) **ועוד** יש לפרש זה שמי לעלם וזה זכרי לדור דור, כי יד על כס ית, והענין היא כי

ידוע שרלונו יחיש שיהיה גילוי שלו סיבה ומקור לכל סגריהם, וגם לקיום והתבונה, וידוע דאית רעין דלא מתפרשין חדרי, ואינון היא חייב דלעילא שהם הקיצה והמקור, שאלו חיי הווין מתפרשין הים חוזר העולם לתהו ובהו, עיב הם מתיחדין צלל מעשה החתוכים, אך הרווחת העולם ושטונו חולה בהתקשר היא ציח וציח במוקצ' וזה חולה בעעשה החתוכים שכל דור סלריכין לעורר ולהזכיר כ' וידוע דיויד אציח היא אלא, עיב זה לא יחקה, אך וית שחיה ז'א ונוקביה חולה בהתקשרות ע'י מעשה החתוכים והנן, ועיב אעורו ריזל (עירוצין דף י"ח ע"ב) די לעולם שישמעעש בשתי אוחיות היינו שסקיום מתקיים רק בהן כי סיבה סגריהם היא סיבה הקיום, וכאשר (ישעיה כ"ד) כי ציה ה' לור עולמים, אך הרווחת ושטונו וביטול יגונו חולה צהרין אחוון חכיכין, והיינו זה שמי כמו שדרשו י"ח עם שמי שקים, לעולם כי לא יחקה, וגם יש לפרש לעולם צעציל העולם שלא יחרה, ושני הפירושים אמת, וזה זכרי וה' עם זכרי רמיה, והיינו וזה זכרי כי וית לריכין להזכיר כ'י ולעורר לדור דור, ריל צכל דור ידור, והנן כי נכון הוא עסיד.

(ד) **עוד** יתבאר זה שמי לעלם וזה זכרי לדור דור, ומה דדרשו י"ח עם שמי שקים וה' עם זכרי רמיה, וגם מה דדרשו לעולם לעלם כתיב עפ"י הקדמה דהנה מלה היא כסם המלה כ'י, כי שני אוחיות האחרונות של הסם הקדוש הם בחיצה מליצה בגלוי, ועיל הוא צליה צ'ש י"ח והנן, וכל שהעש סויה הוא בגלוי וי"ח צאחכס'א וצריז'א הוא מוסיס דיה רומז לליח י"ח עם שמי, לכך צאחכס'א להחליש כח העוכס, ויה עם זכרי רומז על רמיה ע'י הוא בגלוי ויה להגדיל כח הסכר לעדי עד ולכלל כלחים, ואם היה עם י"ח צ'כ בגלוי היה כלי' לרשעים לאחמרפא לכלל חיה, והיינו (מלאכי ב' ו') אחי ה' לא שכיחי ריל אחי לא שכיחי הסם לכתוב עיל צליה צ'ש רק משום ואחם צ'י יעקב לא כליחם והנן, והיינו זה שמי לעלם ריל דשמי מורה על כלחית לכך זה שמו דרומז י"ח עם שמי על מליח לעלם ולכתוב מיל במקומו בהעלם צליה צ'ש, ואם כן הקרי והכתיב בקה א' עולין, וזה זכרי ויה עם זכרי דרומז על מיע הוא זכרי לדור דור שמוכירין אותו צה בגלוי והנן, ועפ"י יש לפרש (תהלים קי"ט) לכל תכלה ראיחי קן, היינו שהעוכס יש לו סוף עיב רחנה מלוך מאד, כי מיל הוא מקפר גדול ורחב משליח י"ח הוא מקפר מועט, והנן זה.

ויאמר אליו ה' מזה צידך ויאמר משה וגו' ויפליכוהו אלם

משהו, רק הוא, וחיי, ורלונו וחכמהו ודעתו, וחסדיו, ורחמי סכל אחד בתכלית האחדות, ואם כן אין ליתן לרמזיו וחסדיו צנול וסוף חיי כי הוא אין לו סוף ציה, ויש חכמי רק חכמי ואין צי כוסף על מהותי ענין זה הוא מנחמם, כי מזה כראה שלא כלו רחמי וחסדיו אשר תחל להראות לעם קרובו, וכמו שיבאר במקום אחר בארוכה, ועל דרך זה אשר איהם אשר איהם ואין צי כוסף על מהותי והנן.

וזה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור, כצר פירשו (פסחים דף ט"ו) לעלם כתיב לומר העלימם שלא יקרא ככתבו, וזה דרך רמז, ולי כראה דהרמז יולא מהפסוק, וידוע דהוי ציה מורה על כלחית, הים חום ויהיה, אף צליה צריח, ואדני מורה על אדרות והיינו כסיס צריח ועליחות והנן, והיינו זה שמי לעלם, דהיינו דזה המורה על כלחית הוא שמי סעלמי, וזה זכרי לדור דור עם המורה על דור ודור ומעטלחו דהיינו אדני דהוא צנמן דאיה דורות דוקא הוא זכרי והנן, ועיד זה פירשתי צרוך עם כבוד מלכותו לעולם ועד, עפ"י מ"ש (מצנקה צ' כ') וה' צהיכל קדשו, וכמו העפרים המוקנלים עסיכל של הוי' הוא אדני, כי היכל צביעריה אדני, וסנה זה קסה להצין לאיש עשכיל שאינו דצר גסם יסכון צחוך דצר, ויל דהידוע דהוי' מורה על עצמותו ציה הים חום ויהיה, ואדני מורה על פעולותיו ית' סהוא אדון הכל, ועצמותו ית' אינו מוסג לא צעלויים ומיכס צחחחחחח, ואין צו סוס תפיסה כלל להסיג רק עפ"י פעולותיו ית' ואיכ הוי' שהוא עצמותו סוכן צחוך היכלו אדני, פ' צחחחחחח אדני יוסג לנו הויה ונכון, ואיכ עם הויה מורה על עצמותו וסם אדני מורה על מלכותו ומעטלחו, וזה פ' צרוך עם כבוד מלכותו דהיינו עם אדני שהוא מורה על כבוד מלכותו הוא צרוך לעולם ועד כפי' וזה זכרי לדור דור אצל הויה צ'ש זה שמי לעלם ודוק.

ועפ"י כל לפרש מה שאמרים לסם יחוד קוציה וסכינתיה כי ידוע דקציה היינו הויה ציה וסכינתיה היינו אדני, וזה מצוה עפ"י מ"ש לעיל, וידוע דעעע' סלנו מוקיפין כח צמליה של מעלה לעסוח פעולות ניסים ונצורות סידעו הכל סה' אחד, והיינו שאנו מייחדים קציה וסכינתיה דהיינו סיהקדס סמו צריס להראות גדלו לכל סיהים הוי' כיכר מחוך אדני היינו מחוך מעטלחו, (ועפ"י) חצין גלות הסכינה צמחיר סמוסה עצמו כבבוד לא יוכל להוסיע, אצל עצמותו לא יסחנה, ועפ"י חצין מ"ש צוחר אורייתא וקציה וסכינתיה כולל חד, לפי סגס פ"י סחורה כחגלה עצמותו, ודוק היסד, ועפ"י חצין עוד סרבה וכנסים ללצושך.

(ג) **עוד** יש לפרש זה שמי לעלם ריל צעה סיהיה סכינתיה כי יכולע המות לכלל ויהיה קיימין לעולם עם קדוש לעולם קיים אף לדיקים לעולם קיימין,

ידע שהוא לדיק ויוכל לראותו, וסיינו וראך ושמה עייז
סיוכל לראיתך והנן, ויחנן דמשה סהים עכיו מאד מכל
האדם אשר על פני האדמה דהיינו סהים ואלמה דדעתו
סהוא גרוע מהכלל, ואם היה לו נחיתת הזאת אחר שנעשה
על ידו כל כך אחרות ומופתים ודבר הסייית עמו פאט
וכיתנת התורה על ידו וכנחר מעם הנכחד, עאלכויכ קודם
לזה סהיה לו ענוה זו עיכ יתכן שגם אז נדמה למשה
סהוא גרוע חיו מהכלל, ואף שראה סהסיית רלה לסלחו
חשב שזה מעלות הסייית סעשרה סכיתכו על הספל והגרוע
מהכל כמו שהשרה סכיתכו על סנת או סחשב צהדי כנסי
דרחונת סנחר דוקא צי למה לי, כי מי יוכל לעמוד
בסוד ה'. ומינו חשב סהיה גרוע מהכל, וזה היה אחי
והטעמים סקירב בסליחות סהיה צוט מאסרן אחיו סידע
סהוא לדיק וכניא וחיטב סהוא לא ירלה להסכלל צו
עיכ הנעיתו סהייית וראך ושמה בלנו ריל סיהן עוד
סמחה בלנו ומה סיראה אוחך והנן.

ויאמר ה' אל משה צמדן לך סוב מלרים כי מהו
כל האנשים המצקקים את כפטיך וגוי. ואיחא
בנדרים (דף סיד עיב) דהאי מהו סיינו סירדו מנכסין
(וכיז דף ז' עיב) וכנת הרין סס דעיכ לא עמו מעט
דכל סיכי דכתיב כי'ים וכלבים אינן אלא דחן ואזרים
ואינשו הוי צמחלקותו סל קרח אלא מפכי סהענו אחר
כי עמו, וליכא למימר סהיו מלירעין דהא כתיב ילאו כלבים
וגוי בקרב כל ישראל, ואם סיי מלירעין סיי מסולחין
ען המנחה, וליכא למימר סנתרפאו צמחן חורה דהא
איחא סחזרו למומן צעעסה סעגל, עכיד וכיכ סרליט
וכיכ סחוספה צעיי (דף היא), וסקסה צסאילת סלוס
על ססאילחות פי מלורע צסס מסריט סקוסי הא איחא
צמססה דנגעים (פיז) אלו צהרות ססורות סהיו צו קודם
מתן תורה, ואיכ אף אס סיו מלירעיס צמודס צמלרים
אפיה צמעסה דקרח סהיה לאחר מית איל סילוח, וסנה
צסאילת סלוס רלה לומר דהא כל סמועין כתרפאו צמיה
אך כסחפאו צעגל חזרו ואיכ הוי נגע חדסה, אך דחי
לה דליכ הא דייכא דמחיתין סיכי מעכחת לה הא
כתרפאו צעעה מיה ועס סחזרה הוי נגע חדסה, אפיכ
ליל דאין דין נגע חדסה לאלו סחזרה, ואם כן
סדרה קוסי לרובתי.

וינצל ליטב סכל, דנאמח אס נסתלקה מכל וכל ואחכ
סרה ודאי דיט לס דין נגע חדסה ולא מסחצר
כלל לומר סהיה לס דין נגע סיסנה דק סאי דמחיתין
ודאי מסכחת ספיר, דהא ידוע דיסורין צאיס על עון
כמזבח (צמסכת צרכות דף ה' עיא) אס רואס סיסורין
צאיס עליו יספספ צמעסיו, וצננת (דף כיה עיא) אין
יקורין ילא עון מיהו איחא צמסכת נרכות (סס) דיט
יקורין סל אסנה, סרסיי דסקניה מיסרן צלא סוס עון
כדי להרבות סכרן לעוטיב וסנה מסחצר דעה סנא
מחמה עון כתרפא צמיה דאז נעחל סכל, אכל מס סהוא
מחמה

חרנה ויאמר ה' וגוי סלח ידך וגוי ויהי למטה צכפו,
הנה לדיק להצין מה סרינו לו צזה, ועוד יט לדקדק
הלא צאמרו ויחזק צו ויהי למטה די ובכפו ליל, וסכיל
עסיי מיט לעיל סהסיית סיה חפץ סהיה למטה גילוי
סכיתה לענן יחיה לכלל ומומילא יחיו ישראל נוסעים
על ידו ססועת עולמים וגאולה כינחית ויוגמר סתיקון
עולם כאשר יהיה לעתיד אך מכת סהסחיר משה פכיו
מהניט סוב סיה מוכרה להסכלק מהעולם, ולכך הגאולה
סנעשה על ידו איננו כלחי ולא סיה עוד סיקון העולם
ווכיכ צעהיט לפרט המסורה ויסתר משה פכיו, ויסתר
עמל מעיני, סאלו סיה מניט צזיו סכיתה וסיה מנכס
רחמים על ישראל לא סיו גולים יותר עכיד עייטס)
והנה ססחרת ספכים סיה מסחמא צידיו כמו סחנו
מסחירין צעעה קיט נקריחת סקוק ראסון, והנה צזהר
(סרסה וארה) איחא אהא דכתיב ואשרת אל אהרן קח
אח מוטך והסלך וגוי יחי לכתין איחא דהמטה הנספך
לכתין סוא רליה לתחית המחים, דאס ען יטב כספך
לצריה, גופיס סהיה צחס רוחות וכסמות קדושות על
אכויכ עיכ, וסיינו סרונוז כאן למטה מתחלה המטה
סיה לנחש להורות סכמו כן סיה ראוי להיות מחסימ,
ואחכ ויהי למטה דריל ען יטב ולא צרי'. רומז על סעדר
סחמי עדיין, צכפו עיי כפו סהסחיר פכיו צו והנן.

ויהי אס לא יאמינו גם לסכי האחרות וגוי ריל דסמא
יחשבו דהוא מעשה כספים, ולקחה ממימי היאור
וגוי וסיה לדס ואז יאמינו, דצעים כספים אינס מלליחין
כמזבח צמחא דבודקין צמים, וקיל.

הלך אהרן אחיך וגוי הנה סיה יולא לקרחתך וראך
ושמה בלנו, וסנה מית וראך סוא שפה יתר
לבמרי, וסיה די לומר הנה סוא יולא לקרחתך ושמה
בלנו כסרסיי לא כסאחת סובר וכוי, וסכיל עסיי מיט
(צפרסת ויגס צסקוק ויירא אח סעגלות) לפרט מה סחמר
יעקב רב עוד יוסף צכי סי אכנה ואראנו וגוי, כי מתחלה
סיה יעקב דואג ובוכה ממיכ אס מה יט לצכות על מיתתו
ואם סי סוא זו קסה מן סרשקוים כי סיו נסוע צין סאומות
ונעשה רסע ובחיי קרוי מה, וכיון סהסנסיס אמרו לו
עוד יוסף סי כלומר סהוא לדיק עיכ אחר רב עוד יוסף
צכי סי כפי המדרש רב כמו סל יוסף צכי סעומר צלדקו
אף סהים צמלרים סמוסי זימה וערות סארן, ולכך אכנס
ואראנו, כי זולה זה סיה אסור לראותו דאסור להסכלל
צדמות רסע, וזיט אחיכ ראה פניך לא סיללתי ריל סהיה
מותר לראות פניך וסנה סררה אוחי אלכיס גם אח
זרעך כן סס כסרים ולדיקים, וסנה גם אהרן דאג על
משה כמו כן כי צמלרים סיו סצט לוי עובדי סהייית כי
לא סיעצדו צחס, ומסה צרה נקטכותו וסיה מוסקע צין
אומות עיא לצדו עד סנעשה בן סמוכים, וחיטב אהרן
סצודאי סחמין וסוב לא יראה פכיו אף אס יצא צסוס
פעס כי סיה אסור לראותו, אכל כסנוסר סילך לקרחתו

על כדורו, ע"כ לשון חרין ונראה שלפי טעם זה אף צמקום דלא לריך החרה כלל לריך להודיע לו טענות היה דאעפ"כ יחסדו וליכ ליק אחא דאמר צמדין כדרת וכו' אזל לקמן ברי' יוחנן לא סייך טס צמכיו כלל ולא חסד כלל ודוק.

עוד טס (דף ס"ה ע"א) המורד הנאה מחזירו אין מחזירין לו חלא צמכיו חנה הרשעיה חוכיה בטס ר"ת ז"ל דדוקא לכתחילה לריך צמכיו אזל דיעבד אס חזירו טלא צמכיו מותר דאליכ מאי פריך הגמ' גביטין (דף ל"ה ע"ב) וליחוש דילמא אזלא גבי חכס ופרי לה ואי דיעבד נמי לא כי אזלא לגבי חכס מאי הוי הא לריך להחיר צמכי היתומים ע"כ והרמ"א צ"ע י"ד ס"י רביה סעיף א' צמגיה בטס הרשעיה בטס חריה דכר ע"ד רבים דאמרינן אין לו החרה סיינו לכתחילה אזל דיעבד אס חזירו מותר ע"כ לשון רמ"א וע' בס"ד ס"ק ס' דהקשה מהרש"א דמחרץ בטס ר"ת סהכחתי כאן דהא דמקשה דילמא אזיל לגבי חכס ופרי לה דהיינו לענין דיעבד אזל לכתחילה אין מחזירין לו חלא צמכיו אס כן מוכח דע"ד רבים אפילו דיעבד לא מהני סתרה דהא משני התם דמדרינן לה ע"ד עכ"ל הס"ד ז"ל ובאמת קושי' חזקה היא הציאו הפ"י טס גביטין.

וכר'י ליישצ זה נעתיק לשון הגמרא טס גביטין התקין ר' גמליאל סתהיה כוידת ליתומים וכו' אמר ר"ת ל"ס חלא צמלא כיסא אזל כיסא חין מדירין אותה מיט דמיסר לה צעל ופריך וליחוש דילמא אזלא לגבי חכס ופרי לה ומשני קסבר לריך לפרוט אח הכדר וריכ אמר אפילו כיסא נמי כיסא ודאי מיסר לה צעל, דמדרינן לה צמכיה חכמי' להו לריך לפרוט אח הכדר או חיל ריכ אמר ח"ל ומקשה הגמרא חנן הנושא נשים צעירה כוידר ועובר יורד ומגרש ואי אמר ח"ל לפרוט אח הכדר כיחוש דילמא אזיל לגבי חכס ופרי לה ומשני דמדרינן ל"י ע"ד עכ"ל הקוב"י והנה החוספת טס הקשו שלשה קושיות (א) צדיה אזל דמאי פריך חריה וליחוש דילמא אזלא לגבי חכס וכו' לשני דמדרי לה ע"ד דהא חמימר אמר דכ"ע מודי דאין לו ספרה (ב) דיה וליחוש דבלא ר"ת נמי הוי עלי למסרך אמתני' (ג) דיה חנן הנושא נשים וכו' דמלי למיסרך מומחני דסכא.

ונראה לתרץ כל זה נחמד מנחמא צמקדים דברי החוס' צדיה אזל כיסא וכו' ואית וידירה טלא חאכל ככר זה אס כהנית משל צעלה וחאכל לאלתר צמכיו וכן קשה בצמק דפריך וליחוש דילמא אזלא לגבי חכס וכו' ולרי' אליעזר דאמר דיכול להפר הצעל כל הכדרים שעתידה לידור איש אזל לשאר תנאים קשה וי"ל שאינה ח"שטת חלא צמכיה ע"ד ידו היא עוונתה צמקור כל ימיה עכ"ל החוספת, ונקדים עוד מה שכחז מהמרים סייף דריכ לא סבר האי חילוקא דמחלק החוספת והא דאמר דמדרינן לה צמכיה ולא אמר דמדרינן על ככר

זס

מנחמא חסנה מהיה יגרע חסנתו ויתרפא, וזה ככון, והנה איתא במסכת ברכות (פס ע"ב) איך יוחנן כגעים ובנים אינם יסורין של חסנה, ומקשה עליו והא איך יוחנן כל מי ט"ס צו אחד מדי מראות כגעים אינן חלא מנחמא כפרה וכו' ואזיל חא לן והא להו ופירשו רש"י וחוספת דלצני אי טעמין טילוח לא הוי יסורין של חסנה וצננל סאין טעון טילוח הוי יסורין של חסנה ודאי איכ לפי"ז לא נתרפאו וסייך ספיר ריכא דמתניתין, וכל צדור טזה טעמס סאמרה חורה אדם כי יהיה צבור צטרו ולא סכבר היה קודם מיה דהיינו סהכנגע צא חז מנחמא חסנה ע"כ לא יחנן ס"טמא, ונחזור לענינינו דלכך לא נתרפאו משום דהם נחשו וקיימין ע"י חסנה, איכ לפי"ז צדחן ואזירס אס כ"עא דכלטערעו ודאי לא מנחמא חסנה היה דהא רשעים הם רק היה כרי טלא יוכלו לצא חל המולך להלסין על משה דאין מלורע צא לפני המולך איכ הם ודאי נתרפאו צמיה וכסחטאו צענל חזרו איכ הוי נגע חרטה ואיך אמר אחיכ בקרב כל ישראל וספיר כחצ סרין ככיל צדור.

עוד טס צמכיה ועוד אמר ר' אליעזר פותחין צמכיה וחכמים אומרים וכו', וטס ע"ב מיט דריא אמר ר' חסדא דאמר קרא כי מוח כל האנשים המצוקים וגו' והא מיתה דכולד היא מנחמא ספוחחין צמכיה, ורצנן מאי טעמייהו קסברו הכך מי עייתי וכו' חלא ירדו מנכסיהן, פרס"י לפי סכר משה ליחור טלא לשוב מלרימה צמכיה לחנן האנשים המצוקים אח נפסך ופתח לו המוקס צכך לך טוב מלרים ומותר לך כרין סצמכיה לחנן סכדרה כנר מחיס הם, ורצנן דלא ס"ל פותחין צמכיה אמרי לך סהוא לאו כולד הוא חלא ירדו מנכסיהן, וסיינו כי מוח דהכי קאמר רמנחא הכך ככל מוח צחותה טעה קודם סכדרת ולא הוי כולד, ע"כ לשון רש"י וקשה דאף אס מפרט מיתה ממש הוי יכול לומר סכבר מוח צחותה טעה קודם סכדרת, ונראה דמשיה פ"י הרין והר"א ז"ל דעוכי לאו כולד הוא משום דמלוי וצמכיה כי האי מודי רצנן וכן כחצ החוספת ואיכ איש דהפ"י הוא סהענו אחיכ, ומיה קשה צמחא דאמר ר' אליעזר אף דהיה מיתה ממש מ"מ עכ"ל דמחו אחר הכדר וגם לעה לא חירין הגמ' כן לרצנן, ונראה דלקיט דהא אמר לקמן הנורד הנאה מחזירו אין מחזירין לו חלא צמכיו מנחמא אמר ר' נחמן דכתב ויאמר ה' אל משה צמדין לך שוב מלרים אמר לו צמדין כדרת לך והתר כדרך צמדין ע"כ ואי ככר מוח קודם הכדר אין לריכין החרה כלל כמו דאמרינן טס צמק דממור ר"י אמר ככר מוח וככר עשה חסונה עיי"ס בפ"י הר"א ז"ל וחרין דכדר צמכיה הוי ומיהו ק"ל ספירוס רש"י דפ"י ככר מוח איכ ח"ל החרה כלל ונראה דהא הוצא צרין טעם א' אחא דמורד הנאה מחזירו לריך החרה צמכי חזירו מפני חסד כלומר סחזירו לא ידע עתיחירו וכסחוא כהנה מנחמו יחסדו סהוא עובר

כללון כלום עצדו אלא מחוך סיעצור וכו'. וידוע מעט הצליה הקי' הפסוק וירעו אותנו העלרים וגו' מעטו אותנו רעים וחטאים, ועפ"י יצא על כבון המדרש חבל אותה חמה החזיר על מלרים, כי הם הגירומים וישראל חנוקים.

ובאופן אחר יכל עפ"י הנוצח נקפדים שהיה מההכרח להוליאם אז עומרים שאלמלי היה

נשארו שם עוד היי נקפדים חזי כדכתיב ולא יכלו להתמחמה וסנה לכאורה איני מובן דמסוס דלא יכלו להתמחמה יוליאם מולרים שקונים להם לעצדים קודם זמן ואין עול כתיב, אך כ"ן סגנזר גזירה על כל הצבורים בארץ מלרים מפני חטאם וישראל כולם קרוים צבורים והם חטאו כעוהם וראוי היה גם עליהם לעצור הסוכס לכלותם חזי אך שחם עליהם השיית מפני שאלרים החטיאן יהוי כאכזים, ואיכ הפירן זם לישראל אכל לא למלרים שהחטיאן, דמלידן היו ראויים לכליה וסוב אין להם עצדים, איי כיון שהיה ראוי לעצור גם הגזירה עליהם לכלותם חזי רק שהשיית הליס ברחמיו, לכך ליוה שהיה אוח על הנחיס ולא יתן המעשית וגו' ש"מ שאף הם היו חייבין דכנר כחצנו (צריס פרשם נח) דמעשיתן נשות למעשית אינו מנחין וגו' היינו צהם לריך הצחקה שאינו עוצ גמור והסן, ועוד דמכיון שהיה המעשית לריך להצחין צין צבור לאינו צבור היה מנחין גם כן צין ישראל למלרי, חזי כמ"ש דעל ישראל הים גיכ הגזירה, והיינו וחת צחינו הליל ש"מ שהיה לריכין הללה שהגזירה כללית ועפ"י נחייס דאמר וראיתי אח הדם על הצחיס אשר חתם שם והיה לו לומר אשר צבורים שם דהא גם צמלרים לא נהרגו רק הצבורים ועוד קוש"י יותר חזקה הלא מלות פסח מפורס מעוס ספסח על צני ישראל איכ לא היה ראוי לאותם מלות רק הצבורים דעליהם פסח, ולמ"ש ח"ס דכל ישראל צכלל צבורים, ואיכ הוי השיית כמו מליל מוופו של ים דמליל לעלמו ומעין סברא זי ראיית צספר מים יחזקאל והוא דלה לי חספא, ולפ"י ח"ס חל דנפי קדש והיה כי יציאך וצפי בהעלותך אינו מוצח רק סמכה הריגה של צבורי מלרים נחקדשו צבורי ישראל, ולמ"ש ח"ס דצחלה כל ישראל סוין, רק דמלות זם לאות כמו שהיה הריגה צמלרים וממילא יובן דחללת כל ישראל חסד גדול, ועפ"י מוצח המדרש חיל דאותה חמס גופ"י שהיה על ישראל שחטאו כמחם החזיר על מלרים דאיכ היו ראויים לכליה חזי צעה הריגה צבורים וספ"י חליל ישראל לעלמו ואיכ סלא כד"ן דרפו אחר צני ישראל וראוי שם להטביען ולכך צכל המכות שסיה צהם איצור כפשות או מחרס או מנחמה כאמר וספליתי דזם הטעם שהלדיק ה' שחוליאן חס וצחמחם ומה סקנה עצד קנס רצו קודם זמנן שהשיית חליל לעלמו, אכל צסאר סמכות לא היה צהם איצור כפשות ואף צמכת צרד חלא סירח מעצדי פרעס גיכ סניס וגו' ואיכ אין חללה לישראל וסנן

זה כקופית החוספת היינו נסוס דחירולו עולה חף לרי אליעזר עכ"ל, וססחח מיוסע קופית סחוספת סרססונה חל דלא מוסני חריה דמדריכין לה עדיר, וגם קופית השיך חיל דצחמה יכילנח למימר דאף דנדיענד צנדר עדיר מוסר מימ כיון דלכחחילה חסור להחיר סני צהכי ולא חסדיכין רק דקופית השיך הוא מכח מלי דמקסה דלמחח חללא לגני חבס וסרי לה היינו דנדיענד דלכחחילה אין מחירין חלא צפכיו כמפורס צדכריו אכל לקימ דחיר הוכח פריך ספיר כיון דסיל שחינה חוססת חלא צנדר סעל ידו היה עומדת צאיסור כל ימיה אכל לא צאיסור לפי סעה כמ"ס החוספת איכ כיון דנדיענד מוחר איכ לא עצד איסורא חלא לפי סעה דלכחחילה אין להחיר ואיכ חונה חוססת צכהיג, אכל ריכ דלא מחלק כך מוסני ספיר כמ"ס, וחמ"י לי חשיך זיל וספ"י דלא הרניסו צזה, ועכסיו מחורן קופית סחוספת חל דמקסה על ר' הוכח ולא מקסה צסחמח על סמחכ"י. דחמחכ"י ליק דחל לכחחילה לריך להחיר צפכיו אכל חריה פריך ספיר כמ"ס וגם קוש"י חג' של חוס' דוומחכ"י דסכח ליק על ריכ דחל אין מחירין חלא צפכיו, אכל חמחכ"י דחמס לא סייך חלי חירולא מקסה ספיר, וע"י מוסני דמדריכין לה עדיר כיון דאין לו חחיה לכחחילה חו לא חסדיכין ל"י להחיר מה דאיסור לכחחילה חעיג דחשוד ליסח נסיס צעצירה לא חשוד חאיסור קדריס, אכל חריה דחיהו ע"כ סוצר דחונה חוססת חאיסור שאינו חלא לפי סעה כמ"ס סחוספת לא מלי לסנוי דנדרה עדיר כיון דנדיענד יס לו ספרה וכמ"ס, ואיכ לא מצעי דחיוצחח ליכא חדרנה כעין סייסחח איכא וכדחמרן, ודוק היעב.

ואמרת חל פרעס כה חמר ה' צני צבורי ישראל

וחומר חליך סלח חל צני ויעצדני וחמחן לסלחו סנה חככי חורב חל צנך צבור, ויס לדקדק עובא (ח) לסנין מפני מה סחח צמכות צבורות סלח חל סחחונה וע' פרס"י (צ) מה סחמר צני צבורי ישראל למח זם לענין סחחרה (ג) מה דחמר וחומר חליך סלח חל צני וחמחן וגו' היה ראי לומר סלח חל צני וגו' ואס מלן חחח וגו' סנה חככי חורב וגו' (ד) יס לסנין לעח לא כאמר צכל המכות צחחרה וספליתי חל עמי רק צערוצ ודנר ומיז חף דצחמה כל המכות לא היו צישראל (ה) ועוד דצחמה מה זם לענין סחחרה דצישראל לא יסיו סמכה, וסכיל צחקדים לצח המדרס (ילק"ש צסלח) וחמיס להם חמה חמה כתיב סנחמלח עליהם סיס חמה לסטביען מיד חוחה " חמה סנחמלח על ישראל סחזירו" על מלרים, סרסיר, " ויסוצו חמיס סטצנו מישראל על מלרים דחחמוסוכי יעציד הקציה דינח צלא דינח חזי דחית" סל ישראל יהיה על מלרים, חלא די להם צסלהם חל חמונה חלין עול, אכל יובן כפסוטו עפ"י מדרס חמר סטען סקר סל מלרים מה כסחנו חלו מאלו חללו עוצדי ע"י וחללו עע"י וסס"צ יח' חחח דן סוגג כמזיד וחוסק

ישמח

שמות

משה

והנן, ועי' התחיל בזה בראש הסליחות שלא יקשה הלא הוא קודם זמנם לכך אמר י' בני זכורי ישראל שכולם נקראים זכורים ואומר אליך שלא את בני מורכך וכיון שהוא קודם זמן ותמאן וגו' ואני מוכרח להוליאן כעת שלא יתקעו לעולם כבודע עי' חכמי הורג את זכך זכורך ואיך אתה שלי ל' ישראל שהם כולם זכורים לעלמי אתי מליל, והיינו שאנו אומרים כל זכריהם הרבה עי' וזכורך גאלת, ועיי' י"ס להם בקעת וזדים טבעת, כי שלא כדן רדפו אחרי בני ישראל והנן.

ועפ"י עניתי ואמרתי לפרש הפסוק (נחלים ק') הוא עשנו ולא אהנו עמו ולאן נרעיתו, כלומר ששלו אהנו כי הוא רועינו וזונונו בחסדיו המרובים, ולולי זאת כבר חנונו לגוע ברעב ובלמא, ולכך כתיב ולא באל"ף לומר שלא אהנו ועולם ידנו עשה לנו את החיל הזה כמיס הרדיק עס, איך לו אהנו בואו כי העליל לעלמו הוא מליל, וזהו יתנחל גם כן (תהלים ל"ט) כי הוא אלקינו ואהנו עם נרעיתו ולאן ידו היום אס בקולו תשמעו עפ"י דאיתא צנחדרין (דף ל"ח) דריב"ל שאל למשיח אינתי אחי מר אל היום, אחי לגבי אליהו אל דאל היום אחינא ולא אחי אל הכי אמר לך היום אס בקולו תשמעו, וזה אומרו ואהנו עם נרעיתו ולאן ידו איך שלו אהנו, ולכך היום אס בקולי תשמעו אפילו קודם זמנו, דלעלמו הוא מליל, וכמו שהוליאנו מעלרים לפני זמנו מנעם זה וכדאמרן.

ובזה פירשתי מאמר המגיד והיא שעתה לא נחיתנו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו אלא שכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקציה מלילנו מידם, והוא שכולל הצנה כי לא פירש מה היא זה שעתה לא נחיתנו ולנו, ולע"פ יובן דהיק והוא שעתה לא נחיתנו ולנו מה שלא אחד בלבד וכו' אלא שכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקציה הוא מלילנו וזו טובה גדולה שעיי' יכול לבחל אהנו בכל זמן אפילו לפני זמנו כי לעלמו הוא מליל וזו היא שעתה לא נחיתנו שעיי' שלא נתן שעתה לבחל וגו' גאל אהנו קודם זמנם היא עלמה שעתה לנו עיי' שכל דור עומדים עלינו והוא מלילנו, ועי' נקום סגאלנו בקרוב, ועפ"י י' לפרש גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומציא גואל וכו' כלומר שעתה שחסיית גומל חסדים טובים בכל עת כי חליך שח אחת יכולה להתקיים צין עי' זאבים וזודאי היא רק עיי' השגחתו צרחיו וחסדיו הטובים, עיי' קונה הכל לעלמו וסלו הוא, ולכך וזוכר חסדי אבות, כי כתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן שבעלה עליו כאלו עשאן, והיינו גם כן נעעם זה דהעליל מזונו של יס שלו היא וסרי הלילן מנחל שחח ומנוקשות הכפירה, ועיי' נכ ומציא גואל כיל כי היום אס בקולי תשמעו ורוק. **ועפ"י** יתפרש המדרש (שםניא העקדה ר"ס חרומה) עי' רבים לא יוכלו לכנות את האהבה, עי'

אלו האומות שאפילו יתקבלו כל האומות וכו' לא יוכלו לכנות האהבה שצין ישראל לאהבהם שצממים וכו' עיי' כי יש להצין מ"ס כי טובה גדולה היא לישראל מה שכל דור ודור עומדים עלינו וכו' כי עיי' יוכל לבחל אהנו בכל עת והיום אס בקולו תשמעו, והנה לבחור כיון דלא הוי עדיין אס בקולו תשמעו אס כן אין לנו ריוח צוה מעלילנו מידם, אך ז"ל דמי' י' כפוקחא דהא מנחל בתוספת (צ"מ פ"ד) דכיון דפועל יכול לחזור בחלי היום לא מיקרי קונה ארון לעלמו עיי' עיי' קנוי גופו והיינו משום דאין יכול לחזור בחור זמנו, והנה אס היה גופן כקנה היה הספירא מתגבר מאד, והיינו דברי המדרש הכל שעיי' שמים רבים לא יוכלו לכנות ר"ל שהקציה מלילנו מידם עיי' ונחרות לא יעטפות אין האומות שוטפין אותן שאין הספירא מתגבר עליהם כי כן והנן.

ויקרי בדרך צמלון וגו' במסכת נדרים (דף לא ע"ב) תכיל קיבוק אומר גדולה מילה וכו' שכל זכויות שעתה משה רבינו לא עמדו לו כשנחשטל מן העילה, אמר רבי חיו שנחשטל אלא אמר אומר ואלא סכנה היא וכו' אלא מפני מה נענש מפני שנחשטל צמלון החילה, עי' פרש"י עס דף ל"ב ואותו תיבוק לא היה בלוחה שעה אלא בן שמונה ימים והוא פללי, וממס רוב המפרשים עמדו בזה ואף אי אע"פ חלקי כפסונו דספירא משכחה לה דחלק ממדין ציוס השמימי צנקר והיה אז יותר ממחלק שלשה ימים והוי סכנה דכל יום סכאז גדול אף שאין נחרצה כמיס הרין עס ולעת ערב שוב לא היה גי' ימים מחלק למלרים והיה אז עדיין בן חיייה, אך עדיין קשה למה זאת לרש"י, וכל כפסונו דהא מנחל צמלי דמחרן רגא צמסכה שנה (דף כ"ד ע"ב) ובמסכת פסחים (דף פ"ג ע"ב) על הא דסריפת קדשים אינו דוחה יו"ט משום דמילה שלא בזמנו לא דחי' והעעם משום דאפשר לשהוי סיכ אפשר לשהוי עיי' פרש"י, ואיך ילא מזה דמילה צמנה הוי מלוח עוברת וסלא צמנה לא הוי עוברת והנה מוכח דבדרך מלוח הוי כל לורכי הדרך מלוח ואף בחזירתן אינן כיוזקין כמו דאמרינן בפסחים (דף ח' ע"א) וקיייל דהעוסק במלוח פטור מן המלוח, אך דאס אי עוברת מניה טאניה עוברת, עי' באר"ח ק"י תרפ"ו, ואס כן מנחל דעי' הים ציוס השמימי דהוי מלוח עוברת וקיל.

והנה רש"י בכיווקי החומש העתיק דברי הגמ' הכל והוסיק חיצה אחת דנגמ' כאמר קחם סכנה היא ורש"י פ"י סכנה היא לתיבוק, ובדאי הלא דבר הוא דמלי למיערל, והכל בזה עפ"י המורח דמקשה עס הא עדיין לא כאמר וחי צהם, ועי' שחירן דחומרא דאחי לדי קולא הוא, וסורס דבריו דספיר טוב לבטל מלוח אחת צמקום סכנה ויקיים אחי כל המלות וכו'. ועי' בפ"ד (ד"ק האחרים דרוש ע"י) מה שהקשה על חירן

רק מחמת מי איכא מידי, ואיכא בעקום דלא סייך מי איכא מידי זיכ באזהרה קאי והוי ספיר אגזירייהו, משאיכא בישראל דבכל מלוות כאמר וחי בהם אסכן קיה היא מלוות נפיע, והקמני הוכיח דאם גס בישראל לא נמנה נפיע איכא איך עלה על דעתו של אגזירי להוכיח עכיר והוא ככון, רק דקסה איכא מלי קא מנע"י ליי הא ודאי זיכ מלוות על קיה דהא לא כתיב צמו וחי בהם, וכיון דישראל מלוות חו לא סייך ליכא מידי דלישראל סרי, ועיכ לריך לחוסיק נוסך דזה עיקר האיבע"י אס וחי בהם הוי סגרת חו וקרא אילטרך דלא כילף מרולא איכא זיכ אינו מלוות על קיה או לא הוי סגרת חו וזיכ מלוות ודוק, ואיכא כי מסיק אה זלינעם וכו' ראוי להגין מהיכן כלמח החילוק צינן בין לינעם לפרהסיא היכן כאמר גז"י בחוך צני ישראל, וליל כמיסע סס דהוי גיכ מחמת מי איכא מידי ודוק, פי' סס סמחמח על החוספתה בסקהדרין ואס כן לפי"י הך דזלינעם סרי והא דנשאר מלוות יעבור ואל יסרג הוא מחמת מי איכא מידי, ואיכא הוא דוקא סניחמח סתורס דאז הותר לישראל, משאיכא קודם סניחמח סתורס דאז לא הוי סייך מי איכא מידי איכא אף בשאר מלוות ואף זלינעם יסרג ואל יעבור אס כימא דזיכ מלוות על קיה איכא וחי בהם לא הוי סגרת חו, ואיכא קיסית סמחמח ספיר וחי אינו כלום דהא מוכח דלא הוי סגרת חו אס כימא דזיכ מלוות על קיה, ואיכא הרל לפסוק מכאן דסגרת חו הוא ואינו מלוות והא לסיעת רש"י קיימא צצ"י דלא איפסעי ודוק, ועיכ רש"י לסיעתו ליל כמיסע ספיד סס דאיך יכניס אחר לסכנה צצ"י סלסות סוה, ולזה כיוון רש"י צמיס סכנה סיה לסינוק ודוק.

כה אמר ה' אלקי ישראל סלה אה עמי ויחננו ליי, יס לפרס עפיי מ"ס צמקוק (סיר ססיריס ה' זי) אגזירי יסנה ולזי פיר וגוי וססכין הוא סיס לכל איס ואיס מישראל להסעורר צמחמח רנה וצמחמח גדול צמחמח סלילה ולחשוב אלו סיה רולס מלך ציו סיעסס לו כהר והוא צר הכי, ויודע ססמלך יסעננ ויסעסעס צסכמח מלך מלך, ועי' סמחמח סכמח יסיה סעוססו מסיירי וחי פכי סמלך, כמח סיה סזררז וסמחמח וסס וסמחמח לסמח עסיית סכמח ססוה, וסיה מלך סינה עסיינו ולא יסלרסו חגסס וססלג וסכמח וסגליר, עכמח עססירי וססמחמח סכעסס מוס כהר למלך מלכי סמלכי צורלי אס סיס צרמחמח דלצא וסקרא לווח ואומר עזרו אה ס' ססמחמח וסמחמח צוסיק דאף מלך דמחמח קע"י מלרי ולריך לאסדר צמחמח ולסמחמח צמחמח דלצא וצמחמח עי' לריך לאחמחמח צי גיכ עזרו אה ס' ססמחמח וסמחמח סדצריס סמחמח סמקדר סיקון מלוות או סמחמח ויודו ונקסמח מלילה וסליחמח יסיה צצ"י רנה עגוי מריי דלצא, ונעמח סמחמח סירי וססמחמח סמחמחמח צדרי נעיס זמירי וסמחמח יסלסנ נפסו ססמחמח גדולס מלך

הירץ סרמחמח דליכ דאף צניכ סלה כאמר בהם וחי בהם עי' סמחמח סיה לווח יעבור ואל יסרג איכא ליל קרא וחי בהם בישראל סלה פסיטא דאזלינן לסמחמח עי"י, ולא ידעמח למח סרה אסו על סמחמח סכיל למח לא כימא דסרמחמח כוכחו גיכ כמיסע סוה צמחמח סס דקוס"י סרמחמח לא קסה לפי דצרי סמחמח בסקהדרין דרף עיר עי"י דהקסו על סה דמנע"י סס צמחמח ציכ מלוות על קדוסת ס' או חין מלוות, וזיל וחימח וחי בהם בישראל כתיב וכו' וייל דדילמח לא אילטרך וחי בהם סלה כי ייכי דלא כילף סמחמח מלוות מרולא ונעמח סמחמחמח דאסילו זלינעם יסרג ואל יעבור לכיע עיכ עי"י, וכחזיק סוונס לסרמחמח דמפרס לנו סקצמח דסמחמח סמחמח. **אד** הא קסיא על סרמחמח דלמח סקסה כאן על רש"י כיון סמפורס סס צמחמח דאף על קיה סיסרמחמח כילסות צן נח אינו מלוות, דזיל סגמי סס בסקהדרין (דרף עיר עי"י) צני מיכ"י מרי חמי צן נח מלוות על קיה או אינו מלוות וכו' מלי סיה עלה, ופסיטא מלי דנעמח סקבל עליו סלה יעבור עי' וסמחמח לאליסע סמחמח סוה צסמחמחמח ציה ריוון כי ארוכיו נסען על ירו ויסמח לו לך לסלוס אלמח סורה לו, ואס איתח לימח ליי סה זלינעם, והא צמחמחמח, כך סוה גרסת סמחמחמח, סרי מנחמ סס דמסיק דזיכ אינו מלוות, אך ריל דקוסיתו עלוות דוקא כאן על דצרי רש"י וסס נגמ' אינו כלום, דהא סמחמח על רש"י קאי ורש"י לסיעתו דגרס סס לא לימח ליי איכא לדעמו מה דצני למסעט סוה נדמח אכמח צמחמח דמחמח סה זלינעם וכו' כמחין וסמחמחמח לא אסמחמח ואיכא קסה דסויל לפסוק מכאן מוסמח דזיכ אינו מלוות, ואף סכמח ספיד סה כאן זלינעם סו, ואיכא חוסיק נוסך דאף צמחמחמח לא מוסמחמח לו, רק צקיה ולא בשאר מלוות אך מיס קוסית סרמחמח מלוות לפי מה סמחמח וסירץ. סרמחמח לא יועיל כלל, דסנה צסרימח מליכ ס"י סיכ מייסנ קוסית צעל סמחמח מוסמח למלך צפ"י מוסמחמח מלכיס על סמחמח דסוכיח דקיה מלוות נפיע מוסמחמח אגזירי לעיל לפסוק סמחמחמח מוסמחמח ז' מלוות כילסו ציכ, ואס איתח סמונס סוויין סה רנה צמחמח דחי דמחמח אינה וכל אגזירייהו עי"י סרמחמח, ועי' סמחמח צמחמח סהס סכיל דלפי סיעת סרמחמח דמסס צעיין עיכ דלא חייסינן לרמחמח דרנה וסיל דקיס לאו אגזירייהו דז' מלוות סוה עי"י, זה אינו ככון דהא לא נפסס רק מוקרי דנעמח אכל דצרי רנה צמחמח, וחי סס דמחמחמח ונקדסמח ודאי לא כאמר רק בישראל רק דמחמחמח סוה מוכח דלא כאמר וחי בהם גז"י ציכ כלל, ואיכא צכל סז' סיה ראוי לסיות יסרג ואל יעבור רק מוכח דישראל צמקום סכנה מוסח לסבור ואס כן ליכא מידי דלישראל סרי ולנכרי אסור, אכל צקיה דגס יסרמחמח כילסוס ספיר ציכ באזהרה קאי כיון דלא כתיב וחי בהם כילסו צכל אומן אף צמקום סכנה ולא סרי

מאד עזובה לעשות כתר למלך מלכי העלכים, וכמו שאמרן דהעיה צמחה-לכן כשעוסק צתורה יהיה צמחה מאד מאד, והנה מצואר צריח (נער האהבה פרק יוד) מי קירלה לשמח כפסו יתצודד מקלה היום לחסין בגלותות אומיות עם היום ביה וביצ, וראה לזה מה שאמר דוד סריח ה' לנגדי תמיד וגו' לכן שמח לבי וגל כבודי היינו הכעמה, מפני שהכעמה כאללה נעם היום ביה כאמרו נכים אדם לה' וכו'. לכן נחשנו נעם היום ביה הנשמה מאירה ונותלחלה בליחלות כפלה והיא שמחה ומחה השארה ההיא יש בה כח לתת התכולות אפילו לנער באופן שאף צרי יסכון לנעה שלא יסלע צו רימה עכיד הקדושים עיינו, ועפיו מצואר כהאמר ה' שם היום ביה חלקי ישראל שהנשמות ישראל כאלליו, שלא את עמי ויחוגו לי היינו כענין שנאמר ושמחת צהנג ככל.

וַיֹּאמֶר פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא השלח, מה שתימה דהך חיצת וגם אין לו ציחור, והכיל עיד הפסע כי צורא היה מקובל ביד ישראל מה שנאמר לאצרהם בין הנחרים כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדו וענו אותם ארבע מאות שנה, וכשראו העבדות והעינוי שהחמיל עליהם צמחים הבינו שזו היא הגזירה הקדומה הנלה, אך לא ידעו אמיתת החשבון איך ומה הוא כי לא ידעו שמחמיל מעטולד ילחק רק כפילאז אז הבינו החשבון מהיכן הותחל, וכן בגלות צבל דכאמר מפורסם שבעים שנה אעפ"י לא ידעו אם לעלכות צבל, ואם לחורבן ישראל, ואם לגלות יהויכין אם לגלות יהויקים, אם לגלות לדיקה, כדאיתא במסכת מגילה (דף י"א), וכן לעתיד אף שבעה קץ הימין מכל עין כסחר, אולם אחר שבהים כגאליים יתגלה לנו מפורסם צאר היטב איך הקץ נאמר להדיא צתורה ובנביאים ובכחושים, וזה לדעתי פי' הפסוק (מיכה ז' ע"ז) כימי לאתך מולרים ארצנו כפלחות, ר"ל כימי לאתך וגו' שאז נהגלה לך ציחור אצירת הקץ ולא קודם אף שהיה מפורסם, היכ בגאולה העתידה אף שהוא מופלא ומכוסה לגמרי, בעת הגאולה ארצנו גלוי ומפורסם ציחור אמירתם לכנאים והנן.

וְכִזָּה פירשתי הפסוק (לפניה ג') צבוי את צבותיכם לעיניכם אומר ה'. כי צאמת פכתז כמעט צכל מקום צחכך מתי יהיה קץ הגאולה, אך חייבה חכמתו ית"ש שהעלם מאתנו ולא יתראה לעינינו ציחור אמירת הקץ, ולעיל יתנוחו הכל אחר שיתגלה הקץ יתגלה לעינינו שכן אומר ה' ית"ש צציחור מתי יהיה הקץ, והיינו צבוי את צבותיכם אז לעיניכם אומר ה'. ר"ל אז יהיה לעיניכם כי ה' אומר והנן, וחזן לדרכינו פירשתי כי צומן הצית היו רואין צמחה, כמו שאמר דכיל חזי הוית, ועכסיו נקחם החזון ואין רואה ולעתיד אומר ה' ית"ש אשוב את צבותיכם לעיניכם שתרואו צעייכם כמו שהייתם דחין כמו שנאמר וכנאו צביכם וצבותיכם והנן.

וְנִחֲזֹר לעניינו דהיו מאמינים שיש צורה שמים וארץ חלקי אצרהם ילחק ויעקב, והם צמלים להסלים הגזירה הקדומה ויבאלס לסוף ארבע מאות שנה, וצורא נשמע לולרים אומות ישראל הדרים ציניהם, אבל הם שחקו עליהם ולא האמינו צכל זה וסצורים שלא ילאו מעבדותם עד עולם וכסנא משה ואמר לו ה' חלקי ישראל אומר שלא את עמי וגו'. אומר מי ה' וגו' לא ידעתי את ה' כי איני מאמין באומות ישראל בחלקי עולם ה' וגם אם אמת היא אמונתכם את ישראל לא השלח אשלח דייקא כי אינו מגיע השליחות צימירק אחר כמה דורות, ור"ל איכ אמונתכם גופי מכיז השליחות שלכם, והנה שיאמר לו משה שחשבון הדי מאות שנה מתחיל מעטולד ילחק ידע שלא יקבל, לזה הסצי לו עיד ודע מה שחשוב לאפיקורס כלכה כח דרך שלשת ימים ולא לגאולה כעת והנן כי כיון הוא מאד עיד הפסוע.

וַעֲדָה י"ל לייצג חיצת וגם וזוה כתייבצ למה שיהא משה דמקודם אומר חלקי ישראל ואיכ חלקי העצרים כי הנה האחדות לא נגלה להאומות קודם מתי, והיו סצורים צכל עם ועם יש לו חלקים, דהיינו איזה כח רוחני המנהיג אחר וקלתן עשו עלמן חלקים, דהיינו שהכח רוחני המנהיג אומה זו שהוא בתוכן מכלצם צו, והנה ידוע דאצרהם היה נקרא העצרי שהיה מעצר הנהר, וכן זרעו אחריו, לא היה להם עם אומה צפיע בין אומיע אף שהיה להם עם ישראל צעלמוחן לכיע מעשה מעשה, ע' במסכת חולין (דף ק"א ע"ב) וע' שם צחוספת דיה לאחר מעשה, מייז בין האומות ודאי לא נקראו צסם אומה צפיע עד אחר שכתרצו והיו לעם גדול א: נקראו צסם אומה צפיע ישראל ולא דוקא ע"ש מקומן הראשון עצרים, וזה מצואר צחוסיק (ר"ש פרעה ז') וצני ישראל פרו וישראלו וגו' וחמלא הארץ אומה, ויאמר אל עמו הנה עם צני ישראל, וז"ל.

וַיִּהְיֶה משה אומר לו כה אומר ה' חלקי ישראל שלא את עמי כוכחו הגם שחלקי עולם ה' חלקי כל הארץ מייז אינו מיוחד שמו רק על זרע ישראל עצדו צני יעקב צחירי, כי חלק ה' עמו יעקב צכל נחלתו, אבל רשע זה מקופק היה אם אמת יהנה חכו, וגם אם אמת היא חשב שחיצת כח רוחני שאין לו עם ואין מלך צלא עם, רולה ליקח לו עם זו ולהיות להם לחלקים כיון שכתרצו עכסיו עם חדש מה שלא היה אומה צפיע עד עכסיו דהא קורא עלמו חלקי ישראל והוא שם חדש שכתרצו להאומה צארלו ממחה הריצוי דמקודם לא היה אומה צפיע, ואיכ כיון שכתרצו לאומה צארלו והוא התחיל לשענד צהם חכך הרי צהפקר כל הקודם זכה, וזה חסוצחו מי ה' אשר אשמע וגו' וכמצואר צמדש חפשתי צכל דפתראות של חלקות ע' שם וגם אם אמת הוא את ישראל דייקא לא השלח כיון שסם זה נחמה צארלו הרי זכיתי קודם לו, והסצי לו משה ה' חלקי העצרים וגו'

מרחמים עליו יותר מננו וע"ז אשר למה זה שלחתי
דכיון דהרעות איכ ודאי דאינו נחשב כמו ע"י עלמך
אם כן למה זה שלחתי הלל אהרן אחי גדול ממני בשמים
והוא גם כן כזיל והיה במלרים והנן וע"ז הסיב לו הסייג
עתה תראה כי קיטוי השיעבוד מעלים ולא קודם זה
שהוא בחיך ומני ואיכ היא טובה גדולה, והנן כי ככון
הוא נסיד וע"י מיש ריש מרשק וארא.

באופן אחר י"ל רידוע כי יליאת מלרים חים חוך
זמנו ויס על זה סכי תירולים (ה) המצואר

נפיד (דרוש חיל) רכובד העבודה השלים (צ) דיתר
הבליקא משלימין וכיכ נספר ילקוס דוד סתקצית הפקיד
נפקדון עד חירצן הצית וזא נפרע מהס נחורצנו ונדי
מלכיות ועי קס עוד מיט נספר יד יוסק וזיל הפרס
עצין גלות מלרים לגלות האחרון טעמלרים טלח הקצית
טליחים לגאול ישראל דכתיב ועלאך פכיו חסיעס וגלות
זס כתיב נאסנחו ונחמלחו הוא צעלמו גואלס וכסס
סחוא כלחי כן הגאולה תסיה כלחיה וזיט וינמלס וינכסס
כל ימי עולס עכיל (ובזה יובן מה דאמר ססיית למסה
חסיה אשר חסיה ויאמר כס תאמר לנני ישראל חסיה
טלחני חליכס ופרטיי חסיה עעסס נלרס זו אשר חסיה
עמסס נטיענוד טאר מלכיות חיל מה חני מנכיר לסס
לרות אחרות חיל כס תאמר וגוי ולכאורה למס אר
לו למסס עלמו כך ומה לו לסזכיר לו לרס אחרת ועפי
האמור חיס טחיל הטעס טחיו גואל ארתס צעלמו כיל
עי טליח מפני טחיו גאולה כלחית ועוד חסיה עמס
נטיענוד מלכיות) ולפיז מוכח כטעס הטני דחי כמח
רכובד העבודה השלים זמן הגלות סיה ראוי לסיות
הגאולה כלחי וחס כן טליח למס וזיט למס חרעות ריל
לסכניד העבודה כיכ וחית מחי איכפת לך כי זס מססכר
לססלים הזמן חס כן למס זס טלחטני ריל סיס לך. לגאול
אוחן צעלמך והנן, ועי מיט נפרסח חקת, על מה דכתיב
ויטלח מלאך ויוליחו מעלרים וגוי וסנן).

בהפטורה (י'עמ"ה כ"ז) סנחלים יערט יעקב יל'ן
ופרט יערטל וגו' עד ציוס קדיס, כל

בהקדים הוא דכתיב (יטעמ' חיד) כי גאל ה' יעקב
ובישראל יהפאך דקטס גס כן עס דמתחילס קטס עס
יעקב ואח"כ ישראל וחו דקאמר גאל ה' יעקב ובהרי"
(נפ"י ע"ז) כתיב גואלנו ה' לבנות עמו קדוש ישראל
מטמע דבעה הגאולה יקראו צעס ישראל וסרל גזא
עפ"י המצואר ציפיד (חיד דף י"ד ע"ג ליד) כי מתחילס
יהיה גאולה וחירות וכמאמר טעואל ח"ן צ"ן עוה"ז ל"מות
המשיח חלא ס'עבוד מלכויה ועדיין יסיה ילח"ר ואמפי"כ
יהיה ל"דיקים וזו חמיתה סתפוצה על מה טעמא ח"כ
יעציר רוח הטעואל ויהיה כל ס'עודים על סכני"ח
עכ"ד ותדב"ח טאמר ח"ן ישראל עוש"ן חסונה עלימ'
עד סכנאל"ן עפ"י ל"י וסגן ולפ"י יהיו ס"י גאולות
חחילס גטעיה ואח"כ רוחנים וסגן וסכס ידוע דמדריגת
יעקב

וגוי ריל גם נהיותם נקראים רק עצרים גם כן הים
חלקיקים שהם מיוחדים לו והבנו, ואיכ אף הם יקחם
ממך חין עול, ונניח לא רלה רק סכלך דרך שלשה ימים,
ולא ילא דבר שקר מפיו חיו כי בכלל מלחים מנה, ובכלל
מסלך רב יש מסלך קטן, וגם כזבחה אחר אמת שבדאי
היו זוכיין קרבנות ולא אחר כזבחה שם שמעמעי ששם
אחר מסלך שלשה ימים כזבחה.

ועד הסליסי אחי צא למרס כי אמר לו ויחובו לי
במדבר אמר לא ידעתי מי הוא אם יס צו ממש
שאמנע לדבריו, וגם אם אמת הוא את ישראל לא אסלה,
אסלה דייקא כי יכול להיות סיחובו כאן שיתן להם רשות
אם ארחה שיש צו ממש והוא ממש כאמרו אחיכ לכו זבחו
לאלקיכם בארץ, ומכשיכ עכשיו שלא ידע אם ליה על
הזביחה רק עבור סיחובו צמיכי שמוחה, והסיצ לו משה
על ראשון ראשון על מה שאמר אם יס צו ממש אמר
אלקי העברים הירוע ומפורקים מהניסים שעשה לאברהם
העברי כנשן האש בממדד, וזה היה מפורקים במלכים
ובזולרים על דבר שיה, והוראות רוח חלקים אשר היה
ליוסף וליעקב שנבדחו עשה רועם למרעה ולמלרים,
ועל מה שאמר שאם ידע שיש צו ממש שיתן להם רשות
סיחובו כאן אמר וכזבחה וזה תועבת מלרים ולא שיתן
רשות כגד דתו, ואחייב עיי הכרח אמר זבחו לאלקיכם
בארץ שכוונת להם רשות על זה חף שהוא כגד דתו,
והסיצ לו הן כזבחה ריל חף שאחה כוונת רשות מים
תמונ עם יסקלני ככיל והוא פ"י נחמד.

יישוב מעתה חל ה' ויאמר לעם הרעות וגו' צמדרש לעת הרעות לעם הזה וזאת מלי איכפת לך

למה זה שלחתי, ולריך ציחור ח'ך ס'ד לומר למשה
מאי חיבתה לך לערן של ישראל, הלל ודאי יס לו
לסלעטער ע"ז, ובסיכ מה שאמר איכ למה זה שלחתי
דעשטע דאס היס קולה צ'ד אחר לא חיבתה ל"י. והוא
העוה הלל משה דצינו אהב ישראל היה ואיכה יוכל
לראות צרעס אשר יעלה את עמו, ומה לי חס היה הוא
השלח או אחר, וחיל עפ"י המצוה צמחה ובמדרש כי
היס קטס מאד למשה ליעול גדולה על אהרן שהיס גדול
ממנו צמחים והיה גם כן נציא ומצוה צמדרש ילקוט
בזה הדבור שכלומר למשה לך טוב מלרים זה הדבור אשר
לאהרן לך לקרוא משה ודו פרטופין היו וע' בעטרה
שלמה מה שפ"י על זה המדרש, והנה כונת הס"י ס'יהיה
ע"י משה דוקא הוא עפ"י המצוה צמדרש אשר משה
לפני הקנייה לא כך הצטחה ליעקב ואככי חעלך גם
מלה שחעלה אהרן בעלמך וחירלו העפרשים דכיון
דהסכינה מדברה מחוך גרונן הו' ע"י עלמו עכ"ד,
והנה עפ"י פ"י להמדרש וחלל לא הלל ודאי חס כן
לפ"י מוכרח להיות ע"י משה ולא ע"י נציא אחר וה
דברי המדרש למה הרעוה וכו' ואית מאי חיבתה לך
היינו כעין אמרם ז"ל צמך (דף כ"ז ע"ב) ח'ן אהרן

והנה זה אין צחק שום כנרד להוליא יקר מזולל כזה ושלל יצולע טוב צרע כלל רק צרלון חסייה כי לח ירח ממונו כדח ומפליח לעשות, והנה ידוע דסימ מחסטיח דהוא לשון הקרה ימס וילא שאין לו קיום ויסוד, ואל הוא מלד הקדושה, ולכך נקרא אל מלשון קשה ותיקף וחזק כמו וחת אילי הארץ סיס לו קיום ויסוד חזק וקשה, ונעלל הסס מורה על נמס כדונג, ועל קשה כצדל, וזה מאמר הפסוק שלל מאמר דגס הטוב יצולע, לזה אמר הגה פ"י הקר צרוחו היינו צרלוננו כמו צרוחי אמר ה', וכמו אל אשר יהיה שמש הרוח ללכת) דהיינו סיוליח צרלוננו הקשה וחזק והוא אל משמו ציוס קדים היינו צעת איבוד הרע ככיל, ונמשך לזה לכן צואח יכאמר עון וגו' ר"ל לכן שחפץ חסד הוא לצל ידח ממונו כדח אפילו הטוב שצרע עיכ צקל מוקבל הסנים, ולכן צואח יכופר עון וגו' הקר חטאחו וגו' והצנ.

ה'תשס"ח

פרשת וארא

וידבר חלקים אל משה ויאמר אליו ה' עי' צאלסיד מה סדקדק (א) שמשנה מדבור לאמירה (ב) טרס אמרו ית' אליו דבור חזר ואמר ויאמר, (ג) מה שמשנה מאלקים להוי' (ד) אומרו חני ה' מה חירש לו עיכ, ועי' סס מה שכתב דממשך לפסוק סלפכיו ויאמר ה' אל משה עתה תראה, ואף חני צעקבותיו אלך לפרש עפ"י דברי הקדמונים (נפרעה משפטים) בפסוק והיה כי ילעק אלי וסומעתי כי חנון חני דפירשו צעצור שמהלוח הזוח לכאורה חני כפי סורה הדין סילות מעותיו ולא יצקס ממונו, ולא יקח רציה והמשכון יסיצנו לו צכל יוס לכך אמר והיה כי ילעק אלי וסומעתי לא צנחית היותי שופט אלא צנחית אחרת והיא כי חנון חני וצחכרה ארס וחחון על הענייט והאציונים עי' סס צמחריי אצרבנאל חרי מלינו דהדין כלמח מכח מדת הרחמים וצזה יובן מאמרס זיל כי הרעמים מהפכין מדה הרחמים למדת הדין והיינו עתה תראה אשר אעשה לפרעה וגו' כי הדין כחעורר עליהס מרוב הרחמנות סעל ישראל איכ הוא דין קסס מאד כי גס הרחמים מסיכס עליו והוא סנחו וסיינו ציד חזקס כסול שהוא דין כסול ומפרש וידבר חלקים וגו' חני ה' הרחמים כי ממונו כלמח הדין הקסס מאד והצנ ויל כי עפ"י דברי משה לעה הרעות כלמח הדין הקסס על מלרים שהוא כמו לעק ילעק והצנ והיינו עתה תראה ונפרע לפי דברי האלסיד שאמירתו לעה הרעות כלמח מרוב רחמנותו על ישראל ואיכ זה כעין קיו יתר מרעסו לדיק וכסיכ סנורח יחיס איכ מזה כחעורר למעלה רחמים צלי ערך ויאמר אליו דייק חני ה' עקור הרחמים.

ויתכן לומר עוד דהנס סנטיח לו ית' עתה תראה אשר אעשה לפרעה וסמח ידאג משה אולי יסוב

יעקב קטן ודל ומדריגה ישראל רצה כי סריח עם חלקים, וסמחצנר על ילסיר שהוא סרו של עסו נקרא ישראל והצנ, והנה ידוע דהקניה חינו מיחד סמו על חלדיקים צעותיו דאולי יחטח חיו משאיכ כשיעציר רוח העומחה ויסיס קדוסה ישראל צעלס ולא יחטחו ועפ"י יחצאר מקורס כי גאל ה' יעקב ואסיכ ובישראל יחפאר ככיל וזה סאמר חסיכ בוחלינו הוא גאולה הרוחניות ככיל, ה' לצחות מכל לצחי לצחות סנרד סמו קדוס ישראל והצנ, עוד נקדים מיש חניכה לפיחיס (צעה ספור דרוס פיד) על הפסוק למען הניח ה' על אצרהס חח אשר דצר עליו עי' סס, והיולל מזה דהסכר הוא מדה כנגד מדה וסוח החצוחה וספרי סל המעסה כחמרו זרעו ללדקס וגו' וכן צריכה יקלורו, והנה כאמר יחגברו ציעי העסיה צחכלית החצצרות על רוח העומחה ספרי סוח סיסנצנר אז ויעלל כבוד ה' חח כל הארץ ונגלה כבוד ה' וגו'. וכן סוח מדה כנגד מדה כאמרס ה'יד ציה וכו' וכן צעת סלוס ציעי המסיה היא חסוצה סחמיתית על מה סחפחו צומן חצית, חכל צומן חבלוח לא סוי מדה כנגד מדה, והנס אמרו רז"ל אין ישראל כנחלין חלל צחסוצה, ולכאורה סוח היסך מהסדציח חכל לקיע כי זה חסוצה קלה, וזה חסוצה סלימה, וממס מוצחר כן צחדציח לחדי'.

ועפ"י יחצאר חנחיס ישרש יעקב ר"ל חנחיס צומן סבאולה ישרש יעקב, סיסרש צהס מדריגה יעקב עכיס לעמוד ציחודית צחחחוקות עכיס צעיקר החצונה לעמוד צכל חכסיונות צחצלי מסיח וצחלחמות גוג וענוג, ועי' כאמר וסיס חכסאר צליון וגו' ואחר סבאולה ילין ופרח ישראל כמיס, ומלחו סכי חצל חצונה ר"ל חסוצה מזה דהיינו ויעלל כבוד ה' וגו' כמיס וכמו סכאמר ועללס הארץ דעס וגו'. וציאר העעס חכמח עכסו חכסו כמיס חרדיק סס שהוא חמיס קיימה, דהילסיר סחח סיה חמכה כמכסו חכסו דהיינו גיכ צעת הסצצרותיו, כמו סחיס צעת חחטח, וכן חס כהרג חרוגיו חורג, ונקט סחי צחיות צינוכים מוכיס, ורעעיס חרוגיס וסצנ, נסחקלח צעלחח חריצנה, ר"ל צעלחח לזחח סרסעה כמיס ויאמר זחח הרעעס דהיינו ציעי העסיה אז נסחקלח דהיינו מדה כנגד מדה חריצנס, דהיינו החסוצה יתיה אז ולא קודס, הגה צרוחו הקסס ציוס קדים עי' רסיי פרעת צעלח על הפסוק צרוח קדים עזה כי איצור סרסעיס יתיה לעמיד גס כן צרוח קדים, ומצחר צנחי וסרוח מפורחן וכו' והנה עי' צמכלל יופי ציסעיס סיי כי חנה לסון חסרה והעסכה, כמו חגו סייגיס עכקס והנה ידוע דלעמיד חסטיח יצולע, וסקדוסס אשר צו יסאר כמיס ונפאר גס סוח לללקינו, ועפ"י מה ספירסחי (נפרעה חולדוח דס חיי ויחצב ילחק) וססירותי דעיו מסיי וסיקוליו מנין סייו עי' סס, צזה כראה לפרס, ונפאר גס סוח לללקינו ר"ל סמה סלללקינו יסאר ודוק.